

A Z E D O

O P U S C

T H E O L

A

37

491

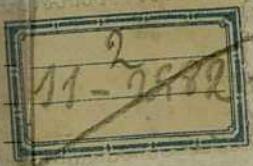
7-8

2-11-2582³

Biblioteca Universitaria	
GRANADA	
Sala	B
Estante	67
Tabla	
Número	148

BIBLIOTECA HISTÓRICA REAL	
GRANADA	
Sala:	A
Estante:	37
Número:	491

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

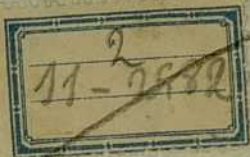
7-25

7-8

2-11-2582³

Biblioteca Universitaria	
GRANADA	
Sala	B
Estante	67
Tabla	
Número	148

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL	
GRANADA	
Sala:	A
Estante:	37
Número:	491

7-25

i 16625407

OPUSCULUM

THEOLOGICUM MORALE

CIRCA NOVAM SANCTIONEM
SS. D. N. Benedicti Papæ XIV. de pœni-
tente non absolvendo à Confessario,
complice suo in peccato turpi,
& inhonesto.

SERENISSIMO , A C EMINENTISSIMO
Domino D. Ludovico, Regali Hispaniæ Infan-
ti, S. R. Ecel. Cardinali Diacono sub titulo
S. Mariæ de Scala, Archiepiscopo Toletano,
Hispaniarum Primati, & Chancellario
Majori Castellæ, &c.

DICATUM

PER MANUM ILLUSTRISSIMI,
& Reverendissimi Domini D. Petri Clementis
Arostegui, Archiepiscopi Larillensis, &c.

A D. ILDEPHONSO AZEDO BENITEZ;
*Ecclesia S. Petri Civitatis Regalis in Toletana
Diœcesi Parrocho, ipso Authore.*

Con Licencia. En Madrid. Se hallará junto al
Correo de Toledo, y en la Ciudad de este
nombre, frente del Convento de Religiosas
Bernardas,

OTUSCILLI

THEOLOGICAL

CIRCA NOV

22 D N

completo in la

et in honore

REVERENDISSIMO

Domino

et S. R. E. B. C. Cardinali

S. M. de S. R. E. B. C.

in honore

et in honore

et in honore

et in honore

et in honore

et in honore

et in honore

et in honore

SERENISSIMO,
atque Eminentissimo Domino
D. Ludovico Hispaniæ Infan-
ti, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ
Cardinali Diacono, sub titulo
Sanctæ Mariæ de Scala, Ar-
chiepiscopo, Commendatori,
Administratori, & Dispensa-
tori Toletanæ in spiritualibus,
& temporalibus Hispaniarum
Primate, Chancellario majori
Castellæ, &c.

SER. ATQUE EM. DOMINE.

Dilectionis Paternæ, sa-
cratiorisque zeli lite-
ræ, Brevis sub forma, Sanc-
tissimi D. N. Benedicti Pa-

par XIV. testimonium luce
meridiana clarius extant; in
eis siquidem, & Summi Pas-
toris erga oves commissas
zelans vigilantia fulget; &
Supremi Pontificis circa ve-
nerationem sacris fontibus
è Sacerdotis Æterni latere
erumpentibus exhibendam
zelotypa simul sollicitudo
micat. Ut Pastor bonus, ora
luporum obstruens, Gregis
sui extrudit pericula; ut ze-
lores Sacerdos, sancta sanctè
tractari desiderans, à Sacra-
menti dispensatione sordi-
datos Ministros sapientè re-
pellit. Sic duplicato radio
sede summa Apostolicum

Lu-

Luminare resplendet. Quor-
sum tamen hæc ? Nec frus-
tra, aliud namque Lumina-
re requiro. Quam primùm
gratè respexi, lucis ejus dex-
ter interpretæ mihi fuit ar-
dentèr optatus ; defecit ; &
Parrochiali stimulante cura,
ut qui juxta Præsulis or-
dinationem Parrochiæ Ec-
clesiasticis legem intimavi
sanctissimam , ejus quoque
intelligentiam pro captu
porrigerem , scopi æmulus,
verba rimatus , libentissimè
insudavi. Et ecce hùc elabo-
rato Opusculo , statim ma-
nibus dilapsum , aliud nata
propensione Luminare re-

quirens, tuas ad manus, Præ-
sul Serenissime, atque Emi-
nentissime, evolat; quàm
pulchrè, quàm iustè, quàm-
que sapientèr!

Pulchrè quidem; nam si-
cut præsens lex Apostolici
Luminaris ardore fuit con-
cepta, ita hæc legis inter-
pretatio radijs alterius Lu-
minaris magni confoveri
anhelans it, faturque.

*Othove-
ni, Embl.
Am. fol.
228.*

..... *Mea vita per ignem
Crescit, & in medijs ignibus
esse juvat.*

Incendium petit, cuiusvis
non, sed Leonis Hispani Re-
giæ stirpis præcellæ sobo-
lis; ingenium laudo, meritò
si.

siquidem ad Leonis aspectum sperat spirare securè.
Enim

*Est Leo, sed custos, oculis
quia dormit apertis,
Templorum idcirco ponitur
ante fores.*

*Alciatus
Embl. I 5*

Templorum Custos Toletanus, atque Hispalensis dia extat ordinatione vestra Cel-
ficudo ; mirum nil , cum
Leo ; ambigo ast , an Leo,
quia Custos? an Custos, quia
Leo? utrumque certè. Quia
Leo, Custos ; equidem si
debet vigilantia custodem,
vigilantior Leone nullus:
Dormit Leo, nec lumina clau-
dit, Prælagium ergo placi-
tum,

Picina

tum, Hispaniæ Tempia ves-
træ credere vigilantia, quæ
in Infantia Gigas, vigilat
dum dormit, estque dor-
miens vigilans. O Israel ni-
mis felix! Ecce non dormi-
tabit, neque dormiet qui
custodit te; nam dormit
dum vigilat, vigilatque dum
dormit. Oculis dormit aper-
tis, & hoc cum Infans; quæ
igitur tibi promittere non
debes cum vir? Custode sanè
perennas; audi lætabunda
quæ tibi gaudens prælagio.

*Carduc. Mulciber exardens vigili
Custode pererrat,
Nil tibi deficiet, si vigil
Argus erit.*

Dein

Deindè, quia Custos, Leo:
Inest Regia fortitudo Leo-
ni, nam: è *forti Grege*: qui-
dam dixit, nativam innuens
generosam magnanimita-
tem. Bellè dixit; sed de te lo-
quens speciosius dico: è Gre-
gibus fortibus, Hispano
nempè, & Farnesio; inser-
tio pulchra, ex qua gemi-
nam induis genethliacam
fortitudinem. Ex illo trahit:
ubique Leo: ex isto autem:
Non redeo, nisi victor, quod
de glorioso tuo progenito-
re Alexandro appositè est
dictum. Quid ergo, Celsis-
sime Infans, adijciam super
omnem laudem tuam? hoc
unum:

unum : Optimus Custos , &
vigil fortissimus, quia è for-
tium grege. Inclyta Israel
iterum gaude, siquidem for-
tior armatus , qui *ad nullius*
pavebit occursum , atrium
tuum vigilans custodit , ut
in pace sint cuncta , quæ
possides. Insuper , *est robur*
in oculis , his dormit aper-
tis , ut sit Custos fortis , &
quia Custos, Leo. Felicia er-
go quæ tali creduntur Tem-
pla Leoni, & hoc paululum
meritò ab ortu, nam : *& in*
ortu conspicit. Nunc jam di-
cam jure: NON PLUS UL-
TRA : natale encomium,
quo Regius vester spiritus
PLUS

PLUS ULTRA fertur. Fertur etiam, & meus, cœlum-que aspiciens, alter splendet Leo, qui *lumine*, & *ardore* supereminet. Cœlum Ecclesia, in qua Leo Hispanus, vestra scilicet Regia Celsitudo micans ardet, & ardens fulget; pulchrè ergo Opusculum vestros radios desiderat, ut vivat illis, ortum cum sit ab alijs.

Evolat, item justè; jus clarescit, quandoquidem Tolletani cœli Princeps Leo, sacratus Atlas. Regijs humeris sustinetur, & gloriosè, nam *excedit robore pondus*. Cœlum si Hispaniam dixerō,
ro,

ro, Toletum cœlum cœli;
& rectè Domino, qui Au-
gusta Celsitudine illud re-
git, imperat, ac disponit tan-
quam Princeps Artifex in
œdificio spirituali sunt quasi
manuales operarij, qui par-
ticulariter insistant Cura
animarum, Sacramenta mi-
nistrando.... Sed quasi prin-
cipales artifices sunt Episco-
pi, qui imperant, & dispo-
nunt qualiter prædicti suum
officium exequi debeant:
propter quod, Episcopi, id
est, superintendentes dicun-
tur. S. Thom. quodl. 1. q. 7.
art. 14. in Corp. Quanta hæc
felicitas! Sed mihi præ mul-
tis,

tis, nam ipso pœnè in tuo
ortu, me manus vestra sus-
cepit, & ad animarum Cu-
ram, veluti manualemente
operarium sorte mihi valdè se-
cunda in Toletanum cœ-
lum introduxit. Hic igitur
laborare oportet, & am-
plius, elaborata vestræ tra-
dere Celsæ Dominationi,
jus est obstringens; nam res
quæcumque indita lege Do-
mino suo clamat; perspi-
cuum autem est, quod Prin-
cipi Artifici insudat opera-
rius; justitiæ ergo legem
adimpleo: à manu Regia
Constitutionem sacram ac-
cepi, ad quam elaboratum
in

in Constitutionem com-
mentum festinè properat;
ecce Auguste quod egi, ves-
trum assumite, siquidem ius-
tè pervolat.

Sapientèr denique, optatè
sic propugnaculum, & sa-
pientèr, favente namque
Principe Leone, alij super-
sunt, & lætantèr concinet.

Philoth. Non mille efficitis, quod
Titan efficit unus:

Namque unus cursum diri-
git ille meus.

Regali in manu Celsitudinis
vestræ spei anchoram opus-
culum hoc figi desiderio de-
siderat; & prudentèr, ete-
nim scit beneficam Delphi-
no-

norum indolem, qui, *tutius*
ut possit figi, anchoram te-
nent, tenendoque gravant.
En, Præcelse, sapientis mo-
tivum spei, insuper motri-
cem rapidi cursus virtutem
agnosco, nempe Delphino-
rum progeniem; hanc in
Domino suo præsentiens
velox ad ipsum pro tutami-
ne cursitat, *tutius ut possit*
figi. Teneas oro, Auguste,
teneas iterum, atque iterum
quæso, nec frustra clamito,
dum finum, cum quo be-
nignitas oritur, concupisco.
Patet jam quam pulchrè,
quam justè, quamque sa-
pientèr munusculum istud
ad

ad vestram volitat Celsitudinem, qui Delphin cum sis ad accipiendum benignus, est simul Leo ad custodiendum vigil fortis. Hæ sunt egregiæ virtutes, propter quas à Deo Optimo Maximo Ecclesiarum Atlas constitueris, ut te in Hispania meritò conclamare possimus illo emblemate, quo Invisi semper proavi Ludovici XIV. similibus prælucentis dotibus, gloriam immortalem Gallia decantavit, dum Herculis clava ex oleæ ligno confecta, pietatis, & roboris erat symbolum, ad Regemque disertis-

tissimus quidam conversus
cecinit.

Quam dedit Alcidi menda- Petrus
cem fabula clavam, Abbé.

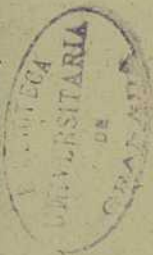
*Hanc tibi veracem clavam
tua Gallia tradit.*

*Hanc Ludovice geres: erit
hæc quoque cognita mons-*
tris,

*Et belli vindex, & sacræ
tessera pacis;*

Alcides tu verus eris.

Sis opto, fidoque; & me,
quæ sunt Cæsaris, fidelitèr
Cæsari reddentem despicias
minimè, sed placide susci-
pe, quod supplex retribuo,
ut Regis firmetur in mani-
bus; assumptum sacrum est,

ideo vestræ debitum Celsitudini, qui sacer ut Princeps, sacer etiam ut Præsul. O! utinam ad Ecclesiæ splendorem quam diutissimè vivas, gloriosèque imperes. Impleat Deus petitiones nostras; & de tanto Patrono gratè exclamo.

*Philoth. Mibi maxima laus est
Lumina si proprius sol mihi
firmat amans.*

SER. ATQUE EM. DOMINE.

Celsitudinis vestræ manus supplex
osculatur obsequentissimus subditus,
servus, & Capellanus,

Ildephonsus Azedo Benitez.

ILLUS-

ILL.mo AC R.mo DOMINO
D. Petro Clementi Arostegui, Archie-
piscopo Larissensi, Catholica Majes-
tatis à Consilijs, Co-Administratori
spirituali Diœcesis Toletanæ, Hispa-
niarum Primatis, per Serenissimum,
atque Eminentissimum D. Dominum
Ludovicum Regalem Hispaniæ Infan-
tem, Cardinalem S. R. Ecclesiæ,
Archiepiscopum Tole-
ianum.

D. ILDEPHONSUS AZEDO
Benitez, Parrochus Ecclesiæ S. Petri
Civitatis-Regalis Toletanæ
Diœcesis.

Sempiternam optat felicitatem.

ILL.me DOMINE.

P Rincipium petere fulgentibus
linguis cœlestes moles elegan-
ter nos instruunt, quæ ordine sem-
per immoto ad Orientem quoti-
die vertuntur; unde fit, quod tem-
pora ubi finiuntur, incipiunt. Hæc

globorum fixa , atque indefesa vo-
 lutio legem cunctis , ut debitè gu-
 bernentur , necessariam præscribit ,
Tertul.in ut dixit Aristoteles : *Neceſſe eſt, in-*
Apologet *feriora hæc ſuperioribus rationibus con-*
cap.48. *innuari , ut omnis inde eorum virtus*
conſtituatur, & regatur. Pulchra uni-
 verſi lex , pulcherrimè tamen ad
 ſpiritualium ordinem rerum à
S. Bona- Doct. Seraphico translata : *Cælum*
vent. cap *mobile , & inquietum , cuius motus eſt*
de Eccle- *revolubilis ſuper media , id eſt , ſuper*
ſiſt. Hie- *axem ; in quo oſtenditur bonorum Præ-*
rarch. *latorum diligentia , & ſollicitudo circa*
curam , & ſalutem ſuorum ſubdito-
rum. Supernas tuas dotes , orna-
 menta virtutum , atque gratiarum
 dona , Illuſtriſſime Domine , præ-
 dictis verbis epilogata conſpicio ;
 ſileat tamen calamus , nam ea fi-
 delitè enarrare impotens , & in-
 juſtiæ notam incurreret , & mo-
 deſtiam excellentiorem offenderet.
 Præterquam quod , unum cunctis
 notum , quod prætermittere ne-
 queo , omnem veritate ſuperat hi-
 perbolem , ſcilicet , quod à Sere-
 niſ-

nissimo Domino Regali Infante
Cardinale Hispaniæ ad gubernan-
dum in spiritualibus Toleranam
Dioecesi es assumptus. Quanta
unum hoc amplectitur ! nunc
quamvis silere velim , Philo sic
loquitur : *Unus non sufficit quan-*
tumvis alacer , fortisque corpore , se-
mulatque animo , in tanta mole nego-
riorum , ac multitudine : proinde assu-
mendi sunt optimates electi , spectata
prudencia , fortitudinis , justicie , pie-
tatisque incorrupti , & ante omnia in-
fensi superbia : nam hujusmodi viri
maximè idonei sunt , ad sublevandam
ope sua bonum , honestumque Princi-
pem. Sententiam laudo , sed magis
electionem ; nil de te Hebreus di-
cendum reliquit , nec tacent ali-
quid quot de tua Illustrissima Do-
minatione veraciter canunt.

Divisum Imperium cum Jove Caesar
habet.

Sed inter tot fidelissimos testes,
zelum , vigilantiam , ac sollicitu-
dinem tuam erga subditorum cu-
ram , & salutem præcipuè diutur-

Phil. Hez
br. lib. de
Creatione
Principa

Virgili

num experimentum in universa
Toletana Diocesi incessanter pro-
clamat, adaptans meritò tuæ Do-
minationi illud Seraphici, nempe,
quod es cœlum mobile, & inque-
tum, cujus motus revolubilis. Au-
dias quæso, Illustrissime, quod de
alio, sicut tu, Petro dixit Damia-
nus: *Tanto zelo vidi te semper ad-*
versus perditos mores medullitus inar-
descere, ut Phinees, vel Elia judi-
ceris incendio non egere. Mutuavi
verba, ut de æstu tuo aliquid
oportunè indicarem, quo conti-
nuò moveris lustrans universa
doctrina, & correptione; qua-
propter cœlum mobile recte di-
ceris, qui indefessus agendo, se-
motos, vastosque cives, immotus-
que revoluetis; pulchrè ad rem

Hugo Hugo Cardinalis: *Viri spirituales*
Card. in dicuntur cœli, quia semper voluntur,
Psal. 8. & nunquam retrocedunt.

Superiori igitur latiori tuæ in-
feriores, ut ordinatè virtus cun-
ta regatur, subcontinuari debe-
mus, unde justæ, ac debitæ ordi-
na-

nationis legem adimplens, elaboratum Opusculum ad principium, imò Principem suum per tuas, Illustrissime, manus humilimè transmitto; quinimò altiore raptum vivacitate libentissimè tendit; tendit namque de patrocinio securum. Multa quidem hujusmodi ingerunt securitatem, præcipuè aut animarum zelus, qui & in pectore tuo ardens, & opusculum undequaque vivificans, aditum usque ad profunda adyta abs dubio patefaciet.

Accipe ergo, Illustrissime Domine, ignitam exalationem radijs tuis succensam, ut tuis etiam manibus in summo cælo, Regia nempè manu gloriosi Principis nostri figatur. Sic enim quidquid maculosum ex mea contraxit, prorsus dissipabitur; & in optimo firmamento constituta, nec maculæ, nec mutationi subijciat, sed revoluta lucebit, & lucens secundabit, animarum periculis obstans, viamque salutis

indicans ; ad hoc laboravi ; &
ad hoc ipsum vestram opto quam
diutissime servari vitam , felicitatem
augeri. Faxit Deus.

Mase-
nius.

Stella polo firmata suo , dum mota
per Orbem

Voluitur , illa suum mareat ; habet
que locum.

FUDI

JUDICIUM R. P. M.

Benedicti Marin, Sac. Benedictini Ordinis Mag. Generalis, in Salmantina Universitate Laureati, in eademque Emeriti Theologiæ Cathedræ primariæ moderatoris, Regalis Sancti Vincentij Collegij bis olim Abbate, necnon idem nunc munus in Regio D. nostræ de Montserrate Matritensi Monasterio exercentis.

EX gratissimo, imo, & optato præcepto D. D. Michaelis Gomez de Escobar in hac Regia Curia Generalis Vicarij, teneo libenter, & video, quod jam prius desideravi Opusculum Theologicum Morale, circa novam Sanctionem SS. D.N. Benedicti XIV. de poenitente

*Apuđ
Paſerat.
v. My-
mercides
& opuf-
culum.*

*Ex Cal-
met ſup.
Apoc. 10
2. & 3.
Ex Za-
ch. 13.
Ex Apo-
cal. 4. 6.
& 15. 2.
Juxta
Carth. &
Alcaz.*

te non abſolvendo à Confeſſario
complice ſuo in peccato turpi, &
inhoneſto, ita mirifice elucubra-
tum à D. Ildephonſo Azedo Beni-
rez Eccleſiæ S. Petri Civitatis. Re-
galis digniſſimo Parrocho, ut al-
ter in ipſo *Mymercides* Auctor ap-
pareat, meritò ſuper aſtra exaltan-
dus, quia minutorum opusculo-
rum, Cicerone teſte, fabricator
eximius, quibus nihil certe par-
vum, nihil re vera non magnum.

Manu perpolita exaravit libel-
lum, clamanteſque voce magna tan-
quam præco de cælo miſſus, ho-
minibus manifeſtat ſupremi de-
creta Judicis, fontem aperit do-
mui Jacob in ablutionem ſordium,
confeſſariisſque oſtendit mare illud
ſimile chryſtallo, quod Joannes
vidit tanquam mare vitreum con-
ſtructum olim à Salomone æneum,
ut nobis fieret perſpicuum pariter,
& profundum Penitentiæ Sacra-
mentum ſignatum in mari vitreo,
cum alias veteribus non niſi ocul-
tum appareret in æneo.

Optans

Optans SS. Pontifex periculis
animarum occurrere, à iudicii Sa-
cerdotalis, & Sacri Tribunalis
Sanctitate omnem turpitudinis oca-
sionem, Sacramentorum contemp-
tum, & Ecclesiæ injuriam peni-
tus submovere, justissime statuit
pœnitentem non absolvendum à
Confessario complice suo in pec-
cato turpi, & inhonesto. At, cum
adhuc pro conscientia dissolven-
dis nodis, Sanctionis ampla desi-
deratur expositio, exivit vincens
ut vinceret novus Athleta D. Ilde-
phonsus Azedo, scholasticæque
doctrinæ difficultates foeliciter su-
perans, nec minus in contempla-
trice Theologia subtilior, quam
in Morali prudentior, manu sua
tenet libellum, sive potius gla-
dium, quo de hostibus victoriam
adipiscitur, plauditur, & magno
palma decore datur.

Mirabitur etiam quisque styli
solertiam. Dialectico potius quam
oratorio utitur, ut sic mentes con-
vincat deviantesque à recto trami-
te

Ovid.
Eleg. 1.
l'b. 2.
Trist.

te in verum dirigat scopum fortioribus armis. Elegans est, licet pressus, propriisque, & dilucidis vocibus ita constans, quod nihil deficiat eorum, quæ omissa dissertationem obnubilarent, nihil supersit eorum, quæ dicta maiorem lucem afferrent. Nec sane, ita clare, eleganterque differeret Auctor, aut materiam, quam tractat, tam recto digereret ordine, nisi aquam salutaris doctrinæ è purioribus fontibus hauriens, rem animo haberet comprehensam, & ad amussim examinatam: Quando enim (aiebat Philo) probe cognitum tenemus, de quo differimus, lætus, gaudensque sermo abundat dilucidus, & proprijs vocabulis, quibus copiose expedit, inoffense, atque etiam differte ac efficaciter representat quidquid docere vult.

*Phil. lib.
Quod de-
ser.*

Sed cur imprudens in Scriptoris immoror laude, quando gloriam ipsi maiorem tribuet qui legerit opus, quam exornatio laudantis? Suis namque nixa radicibus,

bus ; nec aliunde proveniens virtus primam meruit laude coronam , simulque est jure digna , ut ab omnibus sequatur , & publicæ luci detur. Ita de hoc opere sentio, salvo meliori , in hoc Regali Monasterio Matritensi B. Virginis Mariæ Montserratensis die 19. Aprilis, anno Domini 1747.

Fr. Benedictus Marin.

LICENCIA DEL ORDINARIO.

NOS el Licenciado Don Miguel Gomez de Escobar , Inquisidor Ordinario , y Vicario de esta Villa de Madrid , y su Partido , &c. Por la presente , y por lo que à Nos toca , damos licencia para que se pueda imprimir , è imprima el Libro, intitulado: *Opusculum Theologicum Morale circa novam Sanctionem SS. D. N. PP. Benedicti XIV. de pœnitente non absol-*

absolvendo à Confessario complice suo in peccato turpi , su Author el Licenciado Don Alphonso Azedo Benitez , Cura de la Parroquial de San Pedro de Ciudad-Real : atento , que de nuestra orden ha sido reconocido , y no contiene cosa opuesta à nuestra Santa Fe , y buenas costumbres. Dada en Madrid à veinte y uno de Abril de mil setecientos y quarenta y siete.

*Lic. D. Miguel Gomez
de Escobar.*

Por su mandado;

Joseph Muñoz de Olivares.

C. E. N. S. U. R. A. R. P. M. Fr.
Francisci Tzquierdo, Collegij Sancti
Gregorij Vallisolerani Reg. Jubil.
Supremi Generalis Inquisitionis Se-
natus Qualificatoris, Conventus D.
nostra del Rosario Matritensis olim
Prioris.

S Upremi Castellæ Senatus ius-
sum gratè simul, & libenter
excipiens, qua valui mentis inten-
tione perlegi *Opusculum Theologi-
cum Morale*, à D. Ildephonso Azedo
Benitez elaboratum, circa novam
*Sanctionem SS. P. N. Benedicti PP.
XIV. de pœnitente non absolvendo à
Confessario, complice suo in peccato
turpi, & inhonesto.*

Priores has commissi mihi mu-
neris partes obeunti, obvia statim
plura seriò recolenda fecit Opella
hæc, mole quidem exigua, non
parum autem eruditionis com-
plectens. Id unum inter cœtera,
quæ merito jure celebrentur, ve-
lût omnium summa sit, proven-
tus nempe, quem D. Ildephonsus

sacris Administris, non improbis
eos curis onerando, impertit:
nocturna siquidem ac diurna ma-
nu versare possunt *Opusculum*, quod
paucis alias horis lustrari potens
appareat, immò & funditus com-
prehendi; sed verò ejus pluries
iterata lectio nunquàm fructus ex-
pers evadet. Parvo sub ambitu
gemma pretiosi metalli copiam æs-
timatione superat: divino item
spiritu attestante, *initium dulcoris*
habet fluctus illius aviculæ perte-
nuis. Sic de tractatu isto dicerem,
& Auctore: cujus dexteritati pro-
clive fuit, famosum cum vitare
scopulum, cui profanus commi-
sisse se censebat, *brevis esse laborans*.
Haud ita D. Azedo, imperviam
ille, usque nunc non peragratam
Spartam ingreditur: initium in re
hac morali sacrat, & primitias
fert: conciso autem pellucidoque
tenore uberem doctrinæ mensem
profert. Mirari mihi non subit,
ubi devotum illum, indefessum-
que reor auscultatorem Sancti
Tho-

Thomæ ; cuius Angelicas dotes
adintegrant *stylus brevis, clara sen-*
rentia. Cùm autem è peremni eo sa-
pientiæ fonte non hauserit præcla-
rissimum aliud ornamentum, *fir-*
mam scilicet, authoritatis & ratio-
nis pondere munitam dubiorum
resolutionem. Eam assecutum esse,
pervium legentibus erit : insimul-
que certi fient, impermixtè sic
Auctorem brevi methodo studuif-
se, ut germana solum ediderit, &
instituto propriissima, in disitis
alijs moras non trahens : ex. gr.
dùm Angelicus D. §. 1. num. 9.
adornat *Laico confiteri* suadens. Op-
timè D. Azedo lineas sibi præfi-
xas tenet, non necessaria non im-
miscens : quivis enim, vel medio-
critèr peritus, scire habet, Sanc-
tum Thomam in eo loqui sensu,
quem prisca disciplina sanctum
duxit ac frequentem, Præcelso P.
Augustino, sacrisque Canonibus
applaudentibus, ut videre est Can.
Qui vult 1. de Pœnit. dist. 6. &
gloss. 30. Can. *Non debet*, quæst. 1.

vers.

vers. *Ut & ipsi.* Indivulsè sic D.
Benitez scopum intendit : adeò ta-
men in progressu felix Opusculum
perfecit , ut Sanctissimi P. Bene-
dicti mentem omninò affecutus
videatur , pariterque illius Aposto-
lico zelo pro virili adstans. Salu-
berrimam Constitutionem in ijs
omnibus , quæ quæstionis esse pos-
sint, doctè ac solidè declarat : com-
munem scilicèt æmulatus Magis-
trum , qui *certissima Christiana re-
gula doctrina* audit. Hujus terens
gressus Auctor, *Opusculum* condi-
dit publica luce dignum : quod
nempè & regalia jura , vel in mi-
nimo , non lædit ; & Confessarijs
omnibus multùm valdè profutu-
rum sit. Sic censeo, *salvo, &c.* sub-
scriboque. In Matritensi D. Thomæ
Conventu, 19. Martij 1747.

Fr. Franciscus Tzquierdo.

SUMA DE LA LICENCIA:

Tiene licencia de los Señores del Real, y Supremo Consejo de Castilla el Licenciado Don Alphonso Azedo Benitez, Cura de la Parroquial de San Pedro de Ciudad-Real, para que por una vez pueda imprimir, y vender el Libro, intitulado: *Opusculum Theologicum Morale circa novam Sanctionem SS. D. N. Benedicti Papæ XIV. de pœnitente non absolvendo à Confessario complice suo in peccato turpi, & inhonesto*, como mas largamente consta de su original, à que me remito.

MENDORUM EMENDATIO.

P Ag. 12. lin. 6. *hic*, leg. *his*: Pag.
24. lin. ult. *affligitur*, leg. *affi-
gitur*. Alia vero si quæ irreperunt
ex orthographiæ defectu, facile de-
prehendas.

He visto este Libro, intitulado:
Opusculum Theologicum Morale, &c.
y con estas erratas està fielmente im-
presso, y corresponde à su original.
Madrid 13. de Junio de 1747.

Lic. D. Manuel Licardo
de Ribera.

Corrector General por S. M.

SUMA DE LA TASSA.

T Affaron los Señores del Real, y
Supremo Consejo de Castilla
este Libro, intitulado: *Opusculum
Theologicum Morale, &c.* à seis mara-
vedis cada pliego, como mas larga-
mente consta de su original.

LEC.

LECTORI PIO

PRÆFATIO.

PUdore meritò afficior,
Lector pie, dum quæ
mihi dictavi, prælo data
publicam in lucem exeunt.
Miraberis planè quod qui
tanquam parvulus lac po-
tum, non escam, vix ferre
possum, audactèr alijs pa-
nem frangere præsumam:
docerique indigens, temerè
Doctoris munus usurpem:
Primusque gradus in pulvere *Lucanus*
ponam, circa prohibitionem *lib. 2.*
à SS. D. N. Benedicto Pa-
pa XIV. novitèr statutam.

Vc-

Verumtamen scias peropto,
quod non tanti sum, ut
viam prudentiæ ostendere
tibi, melius illam noscen-
ti, in votis fuerit ad hoc
elaborandum Opusculum;
quinimò pigritia tua auda-
cem videri me fecit; siqui-
dem in re tanta omninò lu-
ce carere, ampliùs sustinere
non valens, calamum arri-
pui, ut propriam senten-
tiam (aliena dolentè pri-
vatus) in promptu habe-
rem. Quod autem excogi-
tavi, mihimet diffidens, sa-
pientum judicio subdidi, à
quibus hinc, indèque sti-
mulatus usque ad hoc pro-
trac-

tractus sum ; ut eudendo
Opusculum eliciam , quod
pavore scripsi , diffidentia-
que plenus consului. Qua-
proptèr Opusculi nomen
scripto apposui , ut ejus
contemptibilitatem , potius
quam parvitatem indica-
rem : prætereà methodum
meliozem per quæstiones,
& articulos , qua speciosius
evaderet , servare non cura-
vi , quia librum compone-
re minimè fuit mihi inten-
tum. Attamen quamvis im-
polita methodo , rudique
stylo, quæ ad dictam prohi-
bitivam Apostolicam Sanc-
tionem pertinere excogita-
vi,

vi, exaratione percipio, ac
probationes, quas validio-
res, suficientesque judicavi
(alias ob brevitatem omit-
tens) propono. Tibi ela-
boratio ne displiceat, con-
cupisco: quod habeo, liben-
tissimè tribuo, de sapientiæ
tuæ thesauris accipere vehe-
mentèr inhians: retribuas,
quæso, valeasque, oro.

OPUSCULUM

THEOLOGICUM MORALE

CIRCA NOVAM SANCTIONEM
SS. D. N. Benedicti XIV. de pœni-
tente non absolvendo à Confessario
complice suo in peccato turpi
contra sextum Decalogi
præceptum.

PROEMIUM.

IN QUO ALIQUA SCITU
digna præmittuntur, & opus-
culum paritur.

§. I.

IN QUO CONSTITUTIONES
Summorum Pontificum adversus Confes-
sarios jurisdictione abutentes expeditæ,
textusque præsentis Sanctionis sum-
matim referuntur.

CUM quorundam hominum;
terga Deo vertentium, à
summo usque ad summum pravitas
A per-

257
pervenisset, qui strictissimi iudicii
timore posthabito, dignitate plus-
quam Angelica abutentes, animas,
quas è Diaboli faucibus, potestate
ad id misericorditer, mirabiliterque
à Deo tradita, extrahere debebant,
medicamine in virus converso, ipsas
in perditionem maximè deplorabi-
lem perducerent; nam dum in sacro
Pœnitentiæ Tribunali, ubi humanæ
fragilitatis vulnera manifestantur cu-
randa, vita, & salus Christi ovibus
exibenda esset, eas ad inhonesta pro-
vocando, & sollicitando, venenum,
antidoti loco, eis esse propinarum,
multoties compertum est. Summi
ergo Pontifices, tam execrabile faci-
nus abolere cupientes, contra huius-
modi Confessarios, ad Tribunal
Sanctæ Inquisitionis delatos, ut in
fide suspectos, procedere, decreve-
runt, & mandarunt. Sic statuerunt
Gregorius XV. Pius IV. Paulus V.
& Clemens VIII. quorum statuta
omnibus Theologis nota iam sunt.

2 Novissime autem SS. D. N.
Benedictus Papa XIV. per Breve
suum,

3
suum, datum Romæ apud Sanct. Ma-
riam Maior. anno Incarnat. Dom.
1741. Kalendis Junij, Pontificatus sui
anno primo, Constitutionem Sanctæ
memor. Gregorij XV. adversus Sa-
cerdotes, pœnitentes suos ad turpia
solicirantes, confirmat. Præterea sta-
tuit, quod quæcumque persona se
inquinaverit execrabili flagitio in-
noxios Sacerdotes apud Ecclesiasti-
cos Judices sollicitationis falsò in-
simulandi, vel per se ipsam innocen-
tes Confessarios impiè calumnian-
do, vel procurando, ut id ab alijs
fiat, ab huiusmodi culpa à quocum-
que Sacerdote, quovis privilegio,
authoritate, & dignitate munito,
præter quam à Summo Pontifice,
excepto mortis articulo, spe abso-
lutionis obtinendæ, quam sibi, suis-
que successoribus reservat, perpetuò
careat. Circa reservationem istam
nihil speciale occurrit.

3 Denique magnoperè cupiens
(ut SS. Pater zelo plenus loquitur) à
Sacerdotalis Judiciij, & Sacri Tribu-
nalis Sanctitate omnem turpitudinis

occasionem ; Sacramentorum contem-
 ptum , & Ecclesiæ iniuriam lon-
 gè submovere , sua in perpetuum va-
 litura sanctione interdicit , & prohi-
 bet omnibus , & singulis Sacerdoti-
 bus , ne aliquis eorum confessionem
 personæ complicitis in peccato turpi,
 & inhonesto, contra sextum Decalo-
 gi præceptum commisso , excipere
 audeat , sublata propterea illi , ipso
 jure , quacumque autoritate , & ju-
 risdictione ad qualemcumque per-
 sonam ab huiusmodi culpa absol-
 vendam. Et si quis Confessarius se-
 cus fecerit , præter quam quod abso-
 lutio irrita est , excommunicationis
 maioris pœnam , sanctitati suæ, suis-
 que successoribus omnino reserva-
 tam , illi imponit. Declarans insu-
 per , atque decernens , quod nec
 etiam in vim cuiuscumque Jubilei,
 aut Bullæ Cruciatæ Sanctæ , aut al-
 terius cuiuslibet indulti , confessio-
 nem dicti complicitis quisquam ex-
 cipere valeat.

4 Circa præfatam Apostolicam
 sanctionem aliquæ se offerunt diffi-
 cul-

⁵
eulcratēs enodandæ; quas; ad pusillorum anxietatem auferendam, Doctores explicare curabunt. Interim vero, ne si fortè casus aliquis, ad dictam sanctionem quomodolibet pertinens, occurrat, omnino perplexus inveniar, meum iudicium, quamvis longissimè impar, hic expono; ut saltèm præ oculis habeam rationes dubitandi, doctioribus pro consilio capiendo, proponendas.

§. II.

*PECCATUM CARNALE
cum filia Confessionis commissum habet
peculiarem deformitatem; juxta D. Thom.*

*& alios, mutantem speciem; iuxta
aliorum sententiam, solum
agravantem.*

⁵ **P** Rænotare oportet; quod
peccatum luxuriæ cum filia confessionis commissum, peculiarem deformitatem ex hoc contrahit, non solum agravantem, sed specificam, & necessariò in confessione

A 3 fes-

fessione explicandam. Sic tenent
 Doctores plurimi gravissimi, Soto,
 Turrecremata, Navarrus, Tabiena,
 Armilla, Vivaldus, Candidus, Vi-
 guerius, supplementum Gabrielis,
 Gallego, Alexander de Nevo, Lu-
 dovicus Lopez, Nugnus, Coninch,
 Fagundez, & plures alij citati à
 Salmanticens. tom. 1. tract. 6. de
 Pœnitentia, cap. 8. punct. 4. num.
 59. & à Thom. Sanchez de Matrim.
 lib. 7. disput. 55. ubi sententiam is-
 tam eruditè propugnat, tum ex cap.
 Omnis 30. quæst. 1. ex Simacho
 Papa, tum ex cap. finali 30. quæst.
 1. & ex cap. Si quis Sacerdos 30.
 quæst. 1. ubi Cœlestinus Pontifex
 relatus, sic ait. *Si quis Sacerdos cum*
filia spiritali fornicatus fuerit, sciat
se grave adulterium commisisse. Ean-
 dem tenet Uvigan. tract. 3. exam.
 2. num. 6. Necnon B. Thom. in 4.
 sent. dist. 42. quæst. 1. art. 2. ad 8.
 ubi ait: *Per pœnitenciam contrahitur*
quoddam fœdus inter Sacerdotem, &
mulierem confitentem, simile cognationi
spiritali, ut tantum peccet eam car-

7

naliter cognoscens, ac si esset sua spiri-
tualis filia: & hoc ideo, quia maxi-
ma familiaritas est inter Sacerdotem,
& confitentem: & ex hoc ista prohibitio
est inducta, ut tollatur peccandi occa-
sio. Et 2. 2. quæst. 154. art. 10. ad
2. ait: Si quis aburatur virgine::: in
quantum est sub spiritualis patris cura
constituta, erit quoddam spirituale stu-
prum. Super hunc locum sunt valde
notabilia Eminentis. Caietani ver-
ba: Dicitur in *litera* (ait) stuprum
spirituale, ita, quod *ly* spirituale non
est conditio diminuens, sed augens ra-
tionem stupri à dignitate superaddita.

6. Contrariam sententiam tenent
Villalobos 1. part. tract. 9. diffic. 36.
num. 20. Corella, Confer. 1. part.
tract. 7. conf. 5. §. 2. num. 30. ci-
tans pro eadem Dianam; & alij,
quos citant Sanchez, & Salman-
tic. ubi supra, circumstantiam istam
solum notabiliter aggravare, asse-
rentes: sed prima opinio superat
pondere, & rationis, & authori-
tatis; unde Villalobos, licet in
oppositam inclinet, istam practi-

tandam suadet, dicens: *Verdad es; que será mas seguro, confessar esta circunstancia, porque algunos Doctores tienen lo contrario.* Qui plura desiderat, videat Sanchez loco cit. quia circa hoc diutius immorari non licet.

§. III.

ANTEHAC; CUM SACERDOTE
complice confiteri; juxta S. Thom. aliosque graves DD. illicitum erat;
& juxta omnes, periculosum.

E Tiam est antiqua inter Doctores controversia, an confessarius excipere valeat confessionem complicitis, cum qua carnaliter peccavit, eamque ab huiusmodi peccato absolvere? Circa quam, Joannes Chrysostomus Scarso, de Sacram. Pœnit. Stromate 22. acerrime propugnat, talem confessionem, & absolutionem non esse validam, ob defectum doloris, & propositi, quem in tali casu moraliter infallibilem exist-

existimat ; refertque , nonnullas mulieres , à proprijs Confessarijs carnaliter cognitæ , posteaque ab eis sacramentaliter absolutas , propriæ conscientiaë morfu , & scrupulorum cruciatu , quibus assiduè angebantur , unice motas , ad ipsum pro talibus confessionibus iterandis recurrisse , ductas quadam irritæ absolutionis interna cognitione. Sententiam istam universalitè veram non existimo , quia potest accidere , quod sincerus dolor , verumque propositum adsint , quamvis multoties deficiant , ut in casibus ab ipso expertis , in quibus spiritus hominis novit quæ hominis erant ; immo spiritus Dei , hominis spiritum illuminavit , ut nosceret. Verumtamen Authorem nunc pro sententia negativa infrà referenda stare , nullatenus dubitare debemus ; nam absolutio talitèr nulla , per necessariam consequentiam affirmatur illicita.

8 Alitèr tamen procedit questio , rem ex ipso peccato formalitèr considerans ; ita ut quamvis existant

tant omnia requisita ad valorem ; & fructum Sacramenti ; tamen absolutio à confessorio complice data, scopus est difficultatis , an scilicèt licitè , vel illicitè sit data. Partem affirmativam tenent Basleo , verb. Concubinatus , num. 6. Diana part. 5. tract. 14. resol. 110. Moya in Select. tom. 1. tract. 3. disp. 3. quæst. 2. cap. 4. num. 23. apud Correll. in Praxi Confes. tract. 12. cap. 1. num. 19. ubi ait : *Absolutamente hablando, no es ilícito confesarse con el mismo complice , no haviendo temor de algun consentimiento malo ; subdit attamen: Pero generalmente hablando , no es conveniente , antes bien peligroso mucho el hacerlo. Et infra : En algun caso ya se podia esto tolerar ; y es , si el Confessor fuesse solo en el lugar , y no huviesse otro cerca. O si estando expuesto à oir indiferentemente confesiones , llegasse el complice entre los demás penitentes , y no se pudiesse dexar sin nota ; y en otros casos semejantes , en que el Confessor debe portarse con mucha entereza , afeando las culpas con*

mas

mas cuidado, y rigor à la tal persona,
 que la haria con otras. Ipsius verba
 prolixius transcripsi, quia non fa-
 tis discerno, si subsequencia admi-
 nicula præcedentem destruunt asser-
 tionem, cum necessitas dispensatio-
 nem secum afferat, ut infra dice-
 tur. Cautiori stylo loquitur Uul-
 gandt. tract. 3. exam. 2. num. 7. di-
 cens: *Nulla quidem extat univorsalis*
lex, quæ Sacerdoti demat jurisdictio-
nem in complicem; attamen planè non
expedit, ut complicem audiat, & absol-
vat, ne detur occasio liberius relaben-
di. Si ergo puella complex præ pudore
non audens alteri confiteri, semel, aut
iterum Sacerdoti complici confiteretur,
supposito vero dolore, & emendationis
propósito, erit valida absolutio; sed si
sæpius praticetur, præsumitur nulla,
non defectu jurisdictionis, sed doloris.
 Hæc ille: ubi tantum asserit abso-
 lutionem esse validam; an licita
 sit? omnino tacuit, undè pro sen-
 tentia ista rigorosè anumerari non
 potest, neque cum Corella, nisi in
 adminiculis convenit. Alios Autho-
 res

res pro hac parte videre neglexi;
quia easdem limitationes afferre ne-
cesse est.

9 Partem negativam sequuntur
Villalobos 1. part. tract. 9. diffic. 39.
ubi proposita difficultate hic termi-
nis: *Si se puede una persona confessar
con su complice?* Resolvit. Respondo;
*que la confession será valida, y fruc-
tuosa, si se hace sin escándalo, y sin
peligro de incitarse á pecar:: y con-
eluyo, que no se debe hacer, sino es
haviendo urgentissima necesidad.* Soto
in 4. sentent. dist. 18. quæst. 4. art. 3.
ubi in fine ait: *Si sine scandalo fieret,
& sine periculo incitandi se ad malum,
confessio esset valida, & esse posset fruc-
tuosa. Quin etiam vix potest impuden-
tia, & impudicitia excusari, quia appa-
reret colloquium simile illi, quod fit ex-
tra confessionem. Attamen ubi est peri-
culum excitandi illecebram, sacrilegium
est impudentissimum.* Adrianus quæst.
15. de Confes. dub. 3. ubi ponit exem-
plum de concubina Plebani, quæ
non debet illi confiteri, sed ad alium
ire, petita licet non obtenta licen-
tia,

tia. Pro eadem sententia stant Hof-
 tiensis, Paludanus, Ricardus, & Sil-
 vester, apud Soto in 4. dist. & art.
 cit. qui affirmant, quod sola culpa
 proprii Sacerdotis, cui periculosum
 est confiteri, quia est sollicitator pœ-
 nitentium ad malum, ius facit sub-
 dito, ut, absque eius licentia ob-
 tenta, alium adire valeat confessar-
 ium.

10 Horum Authorum opinio
 duo involuit; primum est, quod
 subditus non debet tunc proprio Sa-
 cerdoti confiteri; secundum, quod;
 absque licentia à proprio Sacerdote
 concessa, alium confessarium adire
 subditus valet. Hoc secundum im-
 probat Soto ibi; quia ex Canon. *Om-
 nis utriusque sexus*, decretalis Inno-
 centij Tertij, omnis Christi fidelis
 tenetur proprio Sacerdoti confiteri,
 & absque eius licentia alium con-
 fessarium adire prohibetur: & etiam
 Urbanus Secundus, Can. Placuit, de
 Pœnitentia, dist. 6. prohibet, *ne Sa-
 cerdotum quispiam pœnitentem suscipiat,*
alteri Sacerdoti commissum, sine eius

consensu. Nomine proprij Sacerdotis intelligitur Ordinarius ; & cuiuscumque secularis Christiani sunt tres proprij Sacerdotes , nempe Romanus Pontifex in tota Ecclesia , Episcopus in sua Diocesi , & Parochus in sua Parrochia. Vide nunc, quantum his Authoribus proprij Sacerdotis culpa displicuit , ut non solum ei confiteri non debereasserant ; in quo cum Soto , & alijs conveniunt ; sed etiam à juris onere subditum omninò liberum iudicent, in quo exceßerunt certè. Verumtamen ex hoc clarè colligitur , quod culpa cuiuscumque confessarij non proprij , sed delegati , pœnitentem obligat, ut ad alium eat confessarium.

11 Pro eadem sententia stat etiam D. Thom. in 4. dist. 19. quæst. 1. art. 3. quæstiuncul. 1. arg. 1. ubi ait: *Uterius videtur , quod Sacerdos non possit semper suum subditum absolvere: sicut enim Augustinus in littera dicit: Nullus officio Sacerdotis uti debet , nisi immunis ab illis sit , quæ in alijs iudicatur : sed quandoque contingit , quod Sa-*
cer-

cerdos est particeps criminis, quod subditus suus commisit: sicut cum mulierem subditam cognovit: ergo videtur, quod non possit semper in suos subditos potestate clavium uti. Cui argumento respondet sic: Ad primum ergo dicendum, quod in tali casu, nec Sacerdos deberet audire confessionem mulieris, cum qua peccavit, de illo peccato; sed debet ad alium mittere; nec illa debet ei confiteri, sed deberet licentiam petere ad alium eundi: vel ad superiorem recurrere, si ille licentiam denegaret: tum propter periculum: tum, quia est minor verecundia. Si tamen absolveret, absoluta esset. Quod enim August. dicit, quod non debet esse in eodem crimine, intelligendum est secundum congruitatem, non secundum necessitatem Sacramenti. Eadem verba, hinc desumpta, habentur, Suplem. 3. part. quæst. 20. art. 2. ad 1.

12 Hoc ipsum amplius explicatum traditur ab eodem S. D. præced. dist. 17. quæst. 3. art. 3. quæstiunc. 2. ad 5. dicente: Ad quintum dicendum; quod in casibus illis, in quibus

bus probabiliter timer pœnitens periculum sibi, vel Sacerdoti ex confessione ei facta, debet recurrere ad superiorem; vel ab eodem petere licentiam alteri confitendi: quod si licentiam habere non possit, idem est iudicium, quod de illo, qui non habet copiam Sacerdotis. Unde magis debet eligere laico confiteri. Nec in hoc transgreditur aliquis præceptum Ecclesiæ; quia præcepta juris positivi non se extendunt ultra intentionem præcipientis, quæ est finis præcepti: hæc autem est charitas, secundum Apostolum. Nec iterum fit aliqua injuria Sacerdoti; quia privilegium meretur amittere, qui concessa sibi abutitur potestate. Verba ista transcripta inveniuntur. Supl. 3. part. quæst. 8. art. 4. ad 5. & in resp. 6. subseq. ait: Peccaret autem Sacerdos, si non esset facilis ad præbendum licentiam alteri confitendi: unde illi, qui sunt nimis solicii, ut conscientias subditorum per confessionem sciant, multis laqueum damnationis iniiciunt, & per consequens, sibi ipsis. Ecce clarissima S. Thom. mens, & sententia, talem confessionem, quamvis alias validam,

dam, tanquam illicitam improbandam; immo etiam S. Augustini, ut constat ex eius verbis in argumento adductis, & à Mag. sent. ibi, §. ultimo allegatis, ex lib. de Vera, & fals. pœnit. cap. 20. tom. 4. Ex quibus idem à fortiori convincitur, ut dictum est; respectu cuiuscunque Sacerdotis non proprii, qui jurisdictionem ordinariam in pœnitentem complicem non habet; nec pœnitens illi confiteri iure tenetur, ut probatum relinquit S. Thom. art. 4. & 5. quæst. cit. 3. part.

13. Ecce iterum à Christi Vicario confirmata hæc Ang. Doctoris doctrina, dum ablata confessario complici jurisdictione ad absolvendum, prolataque excommunicationis sententia, omninò servari jubetur. Et (præterquamquod ipsa Ecclesiæ determinatio est sibi, non solum sufficiens, sed optima sanctitatis, & veritatis regula) ecce tandem in tantorum Doctorum sana doctrina superabundans motivum, ut ab omnibus fidelibus, præsertim ab

B

illis,

illis , qui Doctoris Angelici Magisterio gloriantur , alacri animo , cum gratiarum actione Sanctio hæc Pastoris universalis amplectatur ; illa namque , quod ratio , & autoritas longè antè improbaverat , prohibetur ; ut amplius , quod nunquam debuit , non fiat. Proponitur quoque nobis exemplar aliquarum Diocesium , inter quas Mediolanensis à tempore S. Caroli Borromei , & Adrianus refert quod in sua (an eadem , vel alia sit , nescio) in quibus jam diu sancitum est , quod nunc universalitèr statuitur ; ut sic quivis puerilis pavor procùl abigatur ; maximè cum materia ita odiosa , & execrabilis sit , ut prohibitionem à SS. D. factam ipsa per se exposceret.

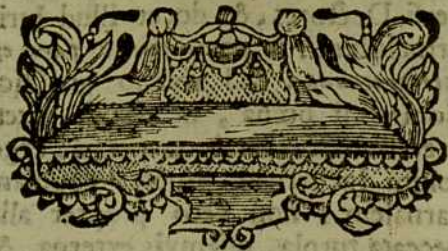
)(s)(

§. IV.

OPERIS DIVISIO.

14 **Q**uibus prælibatis, tria in dicta Sanctione discussionem desiderant: Primum, ad quæ peccata turpia extenditur absolutionis prohibitio: Secundum, in quibus casibus, præter mortis articulum, complicem absolvere liceat: Tertium, quis, præter Summum Pontificem, Confessarium secus facientem ab excommunicatione reservata valeat absolvere: de quibus in quæstionibus sequentibus agendum est.

QUESTIO PRIMA.

AN ABLATIO JURISDICTIONIS
solum debeat intelligi erga complicem in
peccato turpi completo, v. g. copula; vel
potius in quolibet peccato ex genere suo
gravi externo contra sextum Deca-
logi præceptum?

§. I.

RATIO DUBITANDI
proponitur, & confirmatur.

Videtur quod primum
 quia odia, & pœnæ
 restringendæ sunt, ut tenent uni-
 versi Doctores, & docet illud juris
 principium: *In pœnis mitior pars est*
interpretanda: sed ablatio jurisdic-
 tionis est pœna, ut per se patet:
 ergo strictè debet interpretari; ergo
 solum incurritur propter copulam
 carnalem; non vero propter alia
 peccata turpia, quamvis externa, &
 gravia. Confirmatur ex ferè univer-

37
sali Auctorum sententia; qui agens
de casibus reservatis strictam ad-
hibent interpretationem: sed præ-
sens prohibitio nihil aliud est; quam
reservatio: ut constat ex definitione
ab omnibus tradita, scilicet: *negati-
o jurisdictionis circa aliquod peccatum,
vel censuram*: ergo pariter strictè in-
terpretari debet. Hoc est pro parte
ista potissimum fundamentum; quo
non obstante, sit.

§. II.

STATUITUR CONCLUSIO
& probatur ex textu Sanctionis.

16 **C**onfessarius jurisdictio-
ne privatus extat ad
absolvendum personam complicitis in
quovis peccato inhonesto gravi exa-
terno commisso: & etiam cuiuscumque
cumque sexus persona complicitis
sit.

(S) (X) (S)

B

PRI

PRIMA PARS HUIUS

conclusionis probatur.

17 **A**SSERTIO suadetur efficacissimè ex ipso Brevis contextu, in quo, postquam Summus Pontifex decreta prædecessorum Gregor. XV. & Alexand. VII. adversus Confessarios ad turpia sollicitantes edita, confirmat; recensetque omnes, & singulas culpas, per quas in sollicitationis pœnas incurritur; nimirum, siue verbis, siue signis, nutibus, tactibus, siue per scripturam, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones habuerint; postea subiungit. Demum magnoperè cupientes à Sacerdotalis iudicii, & Sacri Tribunalis sanctitate omnem turpitudinis occasionem, Sacramentorum contemptum, & Ecclesiæ injuriam longè submovere, & tam exitiosa huiusmodi mala prorsus eliminare, & animarum periculis, quantum in Domino possumus, occurrere, &c. ex quibus pro conclusione probanda sequentes reflexiones efformo.

§. III.

PRIMAREFLEXIO

conclusionis probativa.

18 **P**erspiciuum est, Summi Pontificis intentum, in præsentī, esse, nefariam pravitatem sollicitationis à Sacro Pœnitentiæ Tribunalī radicitus evertere; hocque nimio desiderio desiderans, ut omnem turpitudinis occasionem à Sacerdotali iudicio submoveat, prohibet, & interdicit, ne Confessarius excipiat confessionem sui complicitis in peccato turpi; sublata propterea illi quacumque authoritate, & jurisdictione; ampliando in hoc Breve Gregorij XV. postquam illud in omnibus supra relatis confirmavit: constat hoc ex titulo præsentis Brevis, scilicet: *Confirmatio, & ampliatio Constitutionis sanctæ memor. Gregorij XV. contra Sacerdotes, &c.* ergo ad ea omnia se extendit sublatio jurisdictionis, ad quæ se extendit sollicitationis pœna: sed hæc non

Solum ad peccatum completum copulæ, sed etiam ad omnia supra numerata extenditur: ergo pariter jurisdictionis ablatio. Prima consequenter probatur. Confirmatio Constitutionis Gregorij per istud Breve facta, comprehendit omnia peccata supra recensita: ergo pariter illa comprehendit, ad eaque extenditur ampliatio dictæ Constitutionis, quæ ampliatio est sublatio jurisdictionis, noviter in hac Sanctione contenta. Antec. negari nequit; consequenter patet, quia in Brevi nulla invenitur restrictio.

19 Sed contra hoc dices: manifestam esse disparitatem inter confirmationem, & ampliationem factas; nam quando Summus Pontifex confirmat Constitutionem Gregor. enumerat singula peccata; non vero quando imponit pœnam privationis jurisdictionis. Ex quo rectè colligitur, suam mentem non esse, huiusmodi pœnam extendere ad ea omnia peccata, quibus sollicitationis pœna affligitur; ac per consequens ali-

aliqualem restrictionem in littera
apparere.

20 Contra replicam istam sic in-
surgo. Ergo Confessarius, qui intra
confessionem verba turpia, tactus
libidinosos, aut aliquid ex antea
enumeratis, cum pœnitente com-
miserit, privationem jurisdictionis,
ad talem pœnitentem absolvendum,
non incurrit. Conseq. legitimè, &
evidentè infertur. Subsumo nunc:
Sed hoc asserere, est contra inten-
tum clarum, & expressum Summi
Pontificis, in eo, quod supra Con-
stitutionem prædecessoris sui addit:
ergo non est tenendum. Min. sub-
sumpta prob. Intentum Pontificis
est, omnem turpitudinis occasio-
nem à Sacerdotalis iudicii sancti-
tate auferre, longè submovere Sacra-
mentorum contemptum, & Eccle-
siæ injuriam, quantum in Domino
potest, prorsus eliminare; ad quod
consequendum, privationem juris-
dictionis ad complicem absolve-
ndum inducit: sed si pœnam istam
ad verba, & tactus lascivos non ex-
ten-

tendi, intenderet; nec etiam intenderet, omnem turpitudinis occasionem, Sacramentorum contemptum, & Ecclesiæ injuriam prorsus eliminare; quod est contra expressam ipsius mentem: ergo, &c. Min. prob. Qui aliquam turpitudinis occasionem, Sacramentorum contemptum, & Ecclesiæ injuriam impunitam relinquit, potens eam punire; re vera dici nequit, quod magnopere cupit, omnem turpitudinis occasionem, Sacramentorum contemptum, & Ecclesiæ injuriam, quantum in Domino potest, longè submovere, ac prorsus eliminare: ergo si non intenderet, ablationis jurisdictionis pœnam extendi ad inhonesta verba, tactus libidinosos, &c. nec etiam intenderet, omnem turpitudinis occasionem, Sacramentorum contemptum, & Ecclesiæ injuriam prorsus eliminare; quod est contradictoriè oppositum menti Summi Pontificis. Antec. constat ex lege contradictoriarum, lumine naturali nota, juxta quam, duæ contradictoriæ simul

veræ repugnant. Ideo, qui affirmat: volo omne furtum damnare; necessario negat: volo aliquod furtum non damnare. Similiter, dum Summus Pontifex asserit: cupio omnem turpitudinis occasionem eliminare; præcisè negat: cupio aliquam turpitudinis occasionem non eliminare. Unde apparet, quanto cum fundamento dixerim, pœnam, adversus Confessarium complicem noviter fulminatam, ad omnia peccata turpia, tam completa, quam incompleta se extendere; sicut se extendit nova hæc confirmatio Constitutionis Gregorij, absque aliqua restrictione expressa, firmiterve fundata.

21 Dices iterum: probationem istam ad summum convincere, quod pœna hæc solum extenditur ad verba, tactus, & alia inhonesta peccata, quando intra sollicitationis circumstantias commissa sunt; de quibus negari non potest, quod Sacro Tribunali injuriam, & contemptum inferunt; quæ mala Pontifex pror-

prorsus eliminare intendit; non ve-
 rò quando extra casus sollicitationis
 sunt patrata; quia tunc illa specifica
 gravitate carent, nec injuriam Sa-
 cramento faciunt. Præterea, id ip-
 sum efficacius suadetur ex arguen-
 di forma, qua probatio proponitur.
 Dicitur enim quod ampliatio huius
 Brevis, respectu Constitutionis Gre-
 gorij, consistit in ablatione juris-
 dictionis erga complicem; quo sup-
 posito, sic procedit probatio. Ad ea
 peccata se extendit Breve hoc, in
 quantum est ampliatio Constitutio-
 nis Gregorianæ, ad quæ se exten-
 dit, in quantum est illius confirma-
 tio: sed in quantum confirmatio,
 se extendit ad omnia turpia peccata
 sollicitationis, tam completa, quam
 incompleta: ergo ad illa etiam se
 extendit, in quantum ampliatio. Ex
 qua forma argumentor sic. Ad ea
 peccata se extendit Breve, in quan-
 tum ampliatio, ad quæ se extendit,
 in quantum confirmatio: sed in
 quantum confirmatio non se exten-
 dit ad peccata turpia, extra casus
 soli-

solicitationis commissa: ergo nec ad illa se extendit, in quantum ampliatio. Si negatur hæc conseq. dicendo medium non esse distributum; idem ad probationem respondere licebit, & tunc nihil concludit. Plena huius replicæ solutio patet ex reflexione sequenti; quæ præcedentem confirmabit, magisque solidabit.

§. IV.

SECUNDA REFLEXIO,

qua primam confirmat, & efficacius conclusionem probat.

22 **N**Egari non potest, quod carnalis copula, extra casus solicitationis habita, pœna præsentis prohibitionis afficitur: ergo etiam verba, tactus, & alia inhonesta peccata eadem pœna afficiuntur. Antec. est certum; conseq. prob. Tam; quia, ut ostensum est, verba, tactus, &c. intra casus solicitationis commissa, privationem

ju-

jurisdictionis meritò intelliguntur inferre, ratione injuriæ, & contemptus, quæ ab eis Sacramentum proximè, & immediatè patitur: sed eadem peccata, extra sollicitationis casus commissa, dum Confessarius confessionem compliceis exciperet, injuriam, & contemptum Sacramento inferrent: ergo sub eadem prohibitionis pœna comprehenduntur. Veritas huius probationis infra patebit.

23. Secundò prob. prima conseq. Summus Pontifex *magnoperè cupiens animarum periculis occurrere, quas aliqui potius Demonis, quam Dei Ministri, loco eas per Sacramentum creatori suo reconciliandi, maiori peccatorum mole onerantes, in profundum iniquitatis barbarum nefarie submergunt; scilicet, vel eas ad turpia sollicitando, & provocando, tunc, quando ad peccatorum contritionem, & amorem Dei maximè excitare debebant; vel præbendo illis occasionem facilius relabendi, ob confessionem ab ipso complice exceptam; dum in tali*

con-

confessione verecundia ; nulla ; medicina mitissima ; absolutio facilissima , & periculum maximum , ut vidimus in prænotatis : interdicit , prohibet , & jurisdictione confessorium privat , ne complicem absolvat ; ut vel sic tantum malum impediatur : sed hæc animarum pericula , quibus Pontifex occurrere intendit , non solum in copula carnali , sed etiam in verbis , tactibus , osculis , &c. inveniuntur : ergo sicut copula , absque sollicitationis labe commissa , hac nova prohibitione afficitur , pariter etiam verba , tactus , oscula , &c. eadem pœna afficiuntur. Sillogismus videtur irrefragabilis ; nam consequ. est legitima ; mai. contextus Brevis ; minor verò innegabilis ; osculis namque , tactibus , verbis , &c. ex occasione confessionis complici factæ , repetitis , animas in profundum iniquitatis barathrum submergi , quis negabit ? Sed hoc est periculum , exitiumque lacrymabile , quibus Pontifex per Sanctionem istam occurrere intendit : ergo in
 ver-

verbis, tactibus, osculis, &c. absque labe sollicitationis commissis, inveniuntur pericula, quibus Pontifex occurrere intendit, nihil minus quam in carnali copula: ergo de primo ad ultimum, sicut copula carnalis, extra sollicitationis casus habita, sub pœna huius Sanctionis comprehenditur, ut omnes fateri tenemur; etiam oscula, tactus, &c. eadem pœna comprehendere debemus affirmare.

24 Quid alicuius momenti, huic probationi responderi possit, prorsus non invenio; quia diversitas inter copulam, & cœtera peccata incompleta contra sextum præceptum, quæ quantum ad alia formalis est, quantum ad præsens est purè materialis, ut dictis convincitur. Confirmatur hoc; quia Authores agentes de peculiari deformitate, quam habet peccatum inter Confessarium, & pœnitentem commissum, nullum discrimen inter copulam, & alia peccata turpia assignant; nec qui asserunt talem deformi-

mitatem speciem mutare; & merito, nam quodlibet peccatum luxuriae omnes circumstantias objecti contrahit, solaque voluntas pro facto reputatur, juxta illud, quod Dominus in Evangelio dixit: *qui viderit fœminam ad concupiscendum eam, jam mœchatus est eam in corde suo.* Neque discriminantur in ratione periculi, cum quælibet venerea turpitudine vehementer excitet ad alias, de quo amplius infra. Par ergo delictum pari pœna puniri debet.

25 Nunc ad replicam num. 16. propositam, à secunda ejus parte incipiendo pro majore claritate, resp. Quod ampliatio hujus Brevis, respectu Constitutionis Gregorij, stat in duobus; primum est, quod pœnam privationis jurisdictionis addit; secundum, quod pœnam istam ad peccata turpia longè antè, vel post confessionem commissâ extendit. In his duobus prædecessoris sui Constitutionem ampliavit, ut patet. Illam autem confirmando, non intelligitur ad alia extendi, sed tantum ad

ea, quæ in dicta Constitutione continentur, terminatur. Unde liquet, quod ly ampliatio latius patet, quam ly confirmatio, dupliciter, & ratione novæ pœnæ, & ratione extensionis ad remotiora peccata. Ex quo, & vitium argumenti detegitur, & probationis soliditas manifestatur, exemplo sequenti. Hæc est bona argumentatio: Ad omne illud extenditur animal, ad quod extenditur rationale: sed rationale extenditur ad Petrum: ergo animal extenditur ad Petrum. Veritas illius stat in eo, quod omne rationale est animal. Simili modo procedit probatio; & rectè quidem, nam ad ea omnia extenditur ampliationis pœna, ad quæ extenditur confirmationis robur; quod de peccato copulæ verissimum est, & de alijs inhonestis peccatis gravissimo cum fundamento asseritur. Per oppositum, hæc argumentatio est mala. Ad omne id extenditur animal, ad quod extenditur rationale: sed rationale non extenditur ad equum: ergo animal
mal

mal non extenditur ad equum. Cla-
rescit falsitas, quia aliquod animal
non est rationale; similiter claudi-
cat argumentum, nam ad aliquod
extenditur ampliacionis pœna, ad
quod non extenditur confirmationis
vigor; quod de copula extra casus
solicitationis commissa, nequit ne-
gari; & de cæteris peccatis inho-
nestis, ferè evidentèr propugnatur.

26 Antè quàm ad alia progrediar, advertere oportet, quod, quan-
do in prima probatione, seu reflex-
ione dicitur: quod ad ea omnia
se extendit sublatio jurisdictionis, ad
quod se extendit sollicitationis pœ-
na; hoc non dicitur, quia inter
pœnas istas sit præcissa conexio mu-
tuò convertibilis; nam hoc est fal-
sum; ut modo vidimus; nec etiam,
quia motivum utriusque pœnæ sit
omninò idem; nam motivum Con-
stitutionis Gregorianæ, & sollicita-
tionis pœnæ, est vitare Sacramenti
injuriam, quæ utiquè gravissima
est, dum in ipsa confessione, vel
occasione, aut prætextu confessionis

pœnitens ad turpia sollicitatur : quæ propter sollicitans , ut in fide suspectus habetur , & punitur. Motivum autem presentis Sanctionis , & ipsius pœnæ , est omnem Sacramenti injuriam submovere ; & animarum periculis occurrere ; ex his duobus adæquatum ejus motivum coalescit , ut ex relatis constat. Unde provenit , quod Summus Pontifex , in quantum Constitutionem Gregorianam confirmat , sollicitationis pœnas denuò imponit : in quantum autem prohibet , ne Confessarius complicem à turpi peccato absolvat , illum tantum jurisdictione privat ; & excommunicatione majori punit , si faceretentaverit. Ratio est ; quia ibi solum agitur de atroci sacrilegio , & immani injuria Sacramenti vitandis ; dum Sacramentalis confessio , assumpta ut medium ad peccatum proximè perpetrandum , enormitèr injuriatur , atque contemnitur ; hic autem , animarum pericula , & Sacri Tribunalis injurias , non solum proximas , & gravissimas,

mas, sed etiam remotas, & minus graves vitari inrendit; quapropter pœna est mitior, quia proportionari debet minoribus peccatis, ad quæ extenditur.

27 Ex his clarè colligitur, & (meo videri) nisi contentiosè negari non potest, quod verba, tactus, oscula, &c. intra casus sollicitationis commissa, subduntur pœnæ hujus novæ Sanctionis; cum sint animabus periculosa, & Sacramento injuriosa gravissimè, & proximè, plusquam peccatum copulæ immunis à sollicitationis labe. Propterea ad assertionem probandam, à peccatis incompletis ita circumstantiatis exordior, in quibus militat motivum Constitutionis Gregorianæ, & de eis transitum facio ad verba, tactus, oscula, &c. extra casus sollicitationis perpetrata, ostendens, quod etiam de his verificatur, quod sunt animarum pericula; & Sacramenti injuria saltèm remota; in quantum à Confessario complice hujusmodi peccata sunt abso-

luta, occasio datur, ut sine facilius iterata; nam quam medicinam applicabit, aut quam doctrinam, & correctionem præbebit, qui eisdem criminibus sordidatus est? aut qualiter Christi amorem suadebit illi, cui carnalem suggessit amorem? quæ omnia Sacramento injuriosa, & animabus valde periculosa sunt. Constat ergo evidenter, quod vitatio horum peccatorum comprehenditur in illa propositione universali: cupio omnem turpitudinis occasionem à Sacro Tribunali longè submovere, & omnem Sacramentorum contemptum, & Ecclesiæ injuriam prorsus eliminare.

28 Ex quibus adversus prædic-
tam replicam sic argumentor. Qui omnem injuriam vitandam comprehendit, profectò nullam excludit: sed Summus Pontifex in ista Sanctione omnem injuriam vitandam comprehendit: ergo profectò nullam excludit. Subsumo: sed tactus, oscula, &c. etiam extra sollicitationis casus, sunt aliqua injuria: ergo
illam

illam non excludit. Min. subsumpta patet ; nam de illis peccatis verificatur ratio injuriæ formaliter talis, ut explicatum est. Eridem argumentum potest fieri de illis in ratione periculi. In summa (ut alia omittam) motivum hujus Sanctionis est animarum periculum , & omnis contemptus , seu injuria Sacramenti , in ista linea ; motivum vero Constitutionis Gregorianæ , & ejus confirmationis est particularis injuria, & contemptus , scilicet enormis , & immediata ; manifestum est autem, quod propositio universalis ad plura se extendit , ad quæ particularis sub ipsa contenta non extenditur. Dicere quod tactus , oscula , &c. non recensentur quando nova pœna imponitur , nihil refert ; nam ut ait S. Thom. 1. 2. quæst. 96 art. 6. in sed cont. *Magis est attendendum ad causam , qua movit legislatorem , quam ad ipsa verba legis ; & adducit S. Hilarium in 4. de Trinitate dicentem : Intelligentia dictorum ex causis est assumenda dicendi ; quia non sermoni*

res, sed rei debet esse sermo subjectus.
 Quibus verbis ab utroque Sancto
 Doctore dicta clarissimè confirman-
 tur.

29 Deniquè probatur hæc pri-
 ma Conclusionis pars, ex illis verbis
 Sanctionis: *Quemadmodum à pluribus*
Episcopis per Synodales suas Constitu-
tiones jam factum esse novimus, &c. sed
 in illis Diœcesibus prohibitio hæc,
 non solum de copula, sed de omni
 carnali peccato gravi externo intelli-
 gitur, ut asserit Felix Potestas tom.
 2. part. 3. cap. 12. fol. 601. num. 608.
 ergo similiter intelligi debet ex vi
 præsentis Sanctionis, ut denotat ly.
quemadmodum.

SECUNDA PARS CONCLUSIONIS
ex verbis Sanctionis probatur.

30 **S** Ecunda assertionis pars,
 scilicet: *cujuscumque sexus*
persona complicitis sit; probatur ex eo,
 quod non exprimitur determinatus
 sexus, sed generali acceptione dici-
 tur: *Confessionem Sacramentalem per-*
sonam

*sona complicitis; & infra: Ad qualem-
cumque personam ab huiusmodi culpa
absolvendam; iterumque: Confessio-
nem dicti complicitis; in quibus gene-
ralitèr loquitur; imo per hæc ulti-
ma verba sexus virilis comprehensus
exprimitur, quem in universalibus
præcedentibus implicite claudit. Hoc
etiam suadet affinitas motivi, & ex-
pressa referentia, quam Breve istud
dicit ad Constitutionem Gregoria-
nam, in qua sollicitatio ad turpia
cum persona virilis sexus specialitèr
est comprehensa. Ex quibus convin-
citur, quod prohibitio hæc ad tur-
pia peccata, cum qualicumque per-
sona utriusque sexus commissa, ex-
tenditur.*

§. V.

*RATIO DUBITANDI SOLVITUR;
proponiturque aliud argumentum.*

31 **A**D rationem dubitandi
num. 11. propositam
resp. quod reservatio peccatorum,
per modum medicinæ facta, incur-

ritur, etiam si invincibiliter ignoretur, ut tenet verior, & communior Theologorum sententia, non obstante axioma juris allegato de migliore parte in pœnis interpretandas; & non alia ratione, nisi quia talis reservatio ad medicamen animarum ordinatur. Et cum præsens prohibitio, ad animarum medicinam, & ulterius ad injuriam Sacramenti vitandam ordinata sit, jure optimo æquiparantur; & sicut axioma locum non habet in primo, consequenter asseritur, quod nec etiam locum habet in secundo. Præterea, quod fini legis, & legislatoris intentioni contrariatur, non est legis interpretatio, sed destructio; sed quod in ratione dubitandi proponitur, fini legis, & legislatoris intentioni contrariatur: ergo non est ut interpretatio legis admittenda, sed repellenda tanquam legis destructio. Min. patet ex dictis.

32 Ad confirmationem resp. quod reservatio peccatorum respicit, & terminatur ad eorum gravitatem,

in-

intransitivè consideratam ; id est, res
 servantur ratione gravitatis ; & tunc
 stricta interpretatio probabiliter ad-
 hibetur. Præsens vero prohibitio non
 solum respicit gravitatem culpæ , sed
 est ulterioris periculi medicinalis
 præservatio ; cumque tale periculum
 nedùm in carnali copula , sed in
 quolibet turpi peccato , dum con-
 fessario complici manifestetur , im-
 mineat ; de quibus illecebris maxi-
 mè verificatur illud S. Bernardi : *A*
minimis incipiunt , qui in maxima pror-
ruunt ; nam per vitium luxuriæ (ut ait
S. Thom. 2. 2. quæst. 153. art. 5.
Corp.) maxime appetitus inferior vehe-
menter intendit suo objecto , propter vehe-
mentiam passionis , & delectationis : un-
de de illis cum Damasceno dicere
debemus : Parva enim , parva non sunt ,
ex quibus magna proveniunt ; inde est ,
 quod licet alia reservata latam in-
 terpretationem admittant , prohibi-
 tio hæc strictam exposcit. Sed infra
 num. 33. alia disparitas hoc ampliùs
 declarabit.

33 Obijcies contra Conclusio-
 nem:

nem. Quod propter charitatem intro-
 ductum est, non debet contra charita-
 tem militare; ut omnes ex S. Ber-
 nardo tenent: sed Sanctio ista est
 propter charitatem introducta: ergo
 non debet contra charitatem mili-
 tare. Subsumo: Sed admissa inter-
 pretatione illius prout in conclusio-
 ne continetur, militat contra cha-
 ritatem Sanctio: ergo talis inter-
 pretatio non est tenenda. Min. sub-
 sumpta prob. In illis populis (quī
 plurimi sunt) in quibus, si Parro-
 chum excipias, alius Sacerdos non
 invenitur, nisi fortè cursatim (quod
 etiam rarò) adeat, potest accidere,
 quod scēmina honestæ vitæ, & fa-
 mæ, sive propter inopinatam occa-
 sionem, sive ob nimiam carnis fra-
 gilitatem inhonestum tactum, oscu-
 lum, verbum, vel simile quid com-
 miserit; tunc autem alterum ex his
 Justineri cogitur; aut ad spirituale
 damnum illius culpæ vitandum, ali-
 bi, cum famæ dispendio, Confessa-
 rium quærere; aut diutius catere
 absolutione à tali peccato, forsàn
 illud

illud attritione detestans ; quorum
 utrumque pietati Ecclesiæ adversari
 videtur , & christianæ charitati : sed
 admissa interpretatione Sanctionis,
 in conclusione data , hoc sequitur:
 ergo hac interpretatione admissa,
 militat Sanctio contra charitatem;
 ergo talis interpretatio non est te-
 nenda. Confirmatur ex Jurisperito
 in. digest. veter. lib. 1. tit. 3. leg. 24.
 ubi dicit : *Nulla ratio juris , aut equi-
 tatis benignitas patitur , ut quæ salu-
 briter pro salute hominum introducun-
 tur , ea nos duriori interpretatione con-
 tra ipsorum commodum perducamus ad
 severitatem.*

34 Hoc argumentum , quod ca-
 ro , & sanguis plus debito extollit,
 instatur , simulque solvitur. Si pec-
 catum dictæ fœminæ sit copula car-
 nalis, alterum illorum præcissè susti-
 nebit , ut omnes fateri tenemur , nec
 propter illas circumstantias à lege ex-
 cipietur. Assigna ergo disparitatem.
 Si dicis quod copula est gravius pec-
 catum , quam tactus venerereus. Con-
 tra est , nam plurimi Theologi sen-
 tiunt

tiunt quod actus externus non addit malitiam formalem ad actum internum, & tactus ille, ut suppono, habitus fuit cum affectu copulæ, ex quo malitiam formalem æqualiter contraxit; sicut de aspectu turpi asseritur in Evangelio. Et si supponamus fuisse habitum cum affectu copulæ sodomiticæ, aut pollutionis, tactus ille in gravitate copulam excedet: ergo attentata gravitate, magis subditur pœnæ hujus Sanctionis tactus ille, quam copula.

35 Si dicis, quod copula est peccatum consummatum contra sextum præceptum, non verò tactus. Contra iterum, nam ex ista diversitate disparitas non solum est omnino voluntaria, sed etiam contra verba legis, & legislatoris finem, & intentionem, quod breviter probo. Hac nova Sanctione Confessarius extat jurisdictione privatus ad complicem suum absolvendum in peccato turpi, & inhonesto contra sextum Decalogi præceptum, ut omnis Sacramenti injuria, & animarum peri-

periculum submoveatur : sed tactus lascivus , æquè ac copula , est peccatum turpe , & inhonestum contra sextum præceptum , injuriam Sacramento , & animabus periculum adducens : ergo Confessarius hac nova Sanctione privatus jurisdictione extat ad absolvendum complicem suum in tactu turpi , & inhonesto contra sextum præceptum. Major ex littera Sanctionis desumpta est , unde si illam distinguis juxta præcedentem disparitatem , omnino voluntarie , & contra tenorem fit ; in illo namque prohibetur absolutio peccati turpis , & inhonesti ; ratio autem turpitudinis , & inhonestatis transcendit omnia peccata contra sextum præceptum. Aliunde ; disparitas inducta opponitur fini à legislatore intento , cum ex absolutione ab hujusmodi , & quolibet alio peccato turpi incompleto Sacro Tribunali injuria , & animabus periculum immineat , ut antea dictum est. Relinquitur ergo , quod in omni turpi peccato reperitur ratio formalis , & fi-

finis hujus prohibitionis ; propterea
que nec lex inter completa , & in-
completa distinguit , nec nos distin-
guere debemus.

36 Quod tale peccatum semel
tantum perpetretur, nihil valet; nam
hoc per accidens est , & quod est per
accidens non tollit quod est per se.
Potuit etiam accidere (heu quo-
ries!) quod prædictum peccatum ini-
tium sit maximi libidinosi incendiij,
cujus flamma confessionis colloquio
magis exardescat ; etenim ut ait S.
Hieronimus in Epist. *Ignis infernalis
luxuria , cujus scintilla prava colloquia.*
Supposita igitur prima culpa , quæ
est veluti dispositio , applicataque
scintilla confessionalis colloquij , si-
milis illi, quod fit extra confessio-
nem , ut benè notavit Soto , idem
effectus suspicari potest ; sicut ma-
terialis ignis paleis applicatus incen-
dium efficit. Hujus veritatis fide-
liorem testem experientiam adduco,
quam nobis proponit S. Aug. apud
S. Thom. opusc. 64. dicens : *Cedros
Libani , id est , contemplationis altissima
homi-*

hemines, & gregum arietes, id est, magnos Pralatos Ecclesia, sub hac specie corruisse reperi, de quorum casu non magis presumebam, quam Hieronymi, & Ambrosij. Ecce quid efficit caro, carni per colloquium applicata, propter fragilitatem ipsam, quam plus in carnis, quam animarum favorem argumentum allegat. Si ita in casu proposito contingat, quanta Sacramenti injuria! Tale ergo periculum infinitiès (non absque lacrymis) expertum Summus Pontifex, ad animarum lucrum, magnopere vitare cupiens, jurisdictionem aufert, & confessionem prohibet.

37 Patet jam quod illud S. Bernardi dictum nimis importunè adducitur, siquidem interpretatio excogitata merè pro libito, & absque fundamento ponitur, ut ex dictis constat; est insuper, ut vidimus, animarum saluti, & Sacramenti venerationi parum consentanea, & cum Sanctio hæc propter Dei, & animarum charitatem introducta sit, non debet tali interpretatione vulnerata

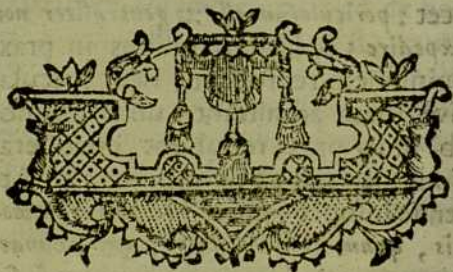
contra charitatem militare. Ad Jurisperiti verba dicitur, quod S. Thom. 1. 2. quæst. 96. art. 6. Corp. adducit illa ad probandum, in casu necessitatis licere ei, qui legi subiectus est, præter verba legis agere; sic enim concludit articulum: *Si sit subitum periculum, non patiens tantam moram, ut ad superiorem recurri possit, ipsa necessitas dispensationem habet annexam, quia necessitas non subditur legi.* Unde si in casu proposito hoc contingat, idem dicendum est, quia si tunc verba legis rigidè servantur, esset durior interpretatio, & contra charitatem militaret, quod est propter charitatem introductum. Sed de hoc latius infra. Nota circa dicta num. 28. in contra 2. quod ratio formalis turpitudinis, & ratio finis intenti, simul sumptæ excludunt latam interpretationem; non vero quælibet earum seorsim, ut inuenies si perspicaciter consideres.

38 Sed considerare oportet quod præfatum argumentum non militat specialiter contra Sanctionem istam,
nam

nam præcisivè ab ea, in tali casu fœmina non debet à Confessario complice absolvi, juxta plurimos Authores supra cit. præsertim iuxta SS. D. D. August. & Thom. qui apertè pro hac sententia, nisi violentè exponantur, subscribunt. Unde eadem incommoda in omni eventu sustinere cogitur.

39 Nec dicas, contrariam opinionem alios tenere, juxta quam, si Sanctio non extaret, posset Confessarius complicem absolvere, & incommoda vitare. Nam resp. Fateor opinionem, sed attende, qua illius Authores formidine loquuntur, scilicet: *periculosum esse :: generaliter non expedire*; & similia, quibus in praxi opinionem reprobant, licet speculativè illam admittant; unde animos ab illius praxi retrahunt, consideratione periculi ex ea imminentis. Attende insuper, quod illi potius dæmonis, quam Dei Ministri, qui animas, loco eas per Sacramentum creatori suo reconciliandi, majori peccatorum mole onerantes, in profundum iniquitatis ba-

rathrum nefariè submergerunt, hujus
 opinionis probabilitate unicè suffulti
 potuerunt absolvere. Et cum hoc pe-
 riculum sit, quod Authores illius
 formidabant, & cui præsens prohi-
 bitio occurrere intendit, liquidò const-
 at, quam justè, & quam sapien-
 ter oppinio hæc prohibetur, ut eam
 sequi ultrà non liceat. Constat etiam,
 sententiam SS. August. & Thom.
 quæ omni tempore praticari debuit,
 Sanctione ista firmari, & ulteriùs
 addi, absolutionem prædictam
 non valere. Et hæc de
 primo.

QUÆSTIO SECUNDA,

AN PRÆTER MORTIS

articulum unice in Sanctione exceptum;
alii casus sint, in quibus possit Confes-
sarius complicem suum à peccato turpi
validè, & licitè absolvere?

§. I.

NOTABILIS DISPARITAS

inter præsentem, & alias reserva-
tiones proponitur.

40 **D** Ubitationi isti varijs
resolutionibus, pro ca-
suum diversitate, satis fiet. Prius au-
tem est valdè notanda differentia,
quæ inter prohibitionem hanc, &
cætera peccata, seu casus, tam Pa-
pæ, quam Episcopis reservata, in-
venitur; consistitque in hoc, quod
ista peccata uni, sive Papa sit, si-
vè Episcopus, reservantur, ut: *Atra-*
ciora quedam, & graviora crimina, non
à quibuscvis, sed à summis dumtaxat

Sacerdotibus absolvantur ; sicut Tri-
dentina loquitur. Peccata verò cir-
ca quæ præsens versatur prohibitio,
reservantur solum ab uno, scilicet
Confessario complice, & cæteris Sa-
cerdotibus absolvenda relinquuntur.
Unde, quamvis omnia dici possint
reservata, aliter tamen, & aliter,
nam priorum reservatio est genera-
lis negatio jurisdictionis; quapropter
tanquam odiosa frequentius ab
Authoribus restringitur; & meritò,
quia recursus ad superiorem esse so-
let difficilis. Dixi: *frequentius*: nam
Authores classici, inter quos Uvigandt
tract. 14. ex. 2. num. 5. tenent, re-
servationem esse tanquam favorabi-
lem ampliandam. In præsentem autem
sic non accidit, nam si complicem
excipias, quilibet Confessarius potest
absolvere. Ex quo (ni fallor) pro-
venit, quod generales doctrinæ cir-
ca casus reservados ab AA. traditæ
magna ex parte reservationi huic
adaptari non possunt, nec debet, cum
recursus ad absolventem sit per se
facilis, & solum per accidens ali-
quan-

55
quandò difficilis. Admisso igitur,
quod prima reservatio, quæ est pro-
priè talis, tanquam odiosa strictè
interpretetur, reservatio præsens
(quam impropriè talem reputo,
cum nihil aliud sit, quam inhabi-
litas unius confessarij ad certam per-
sonam à tali peccato absolvendum;
jurisdictionem tamen habentis ad
absolvendum quamlibet aliam à pec-
catis ejusdem lineæ fortè graviori-
bus) favore Sacramenti, & ani-
marum debet ampliari. Quo nota-
to, sit.

§. II.

R E S O L U T I O P R I M A.

*Potest Confessarius complicem suum absol-
vere in mortis articulo, deficiente tunc
alio quocumque Sacerdote.*

41 **P**otest Confessarius sui
complicis confessionem
excipere, eumque à turpi peccato
absolvere in mortis articulo, defi-
ciente tamen quocumque alio Sacerdote,

qui confessarij munus obire possit. Sic est
in Sanctione expressè dispositum,
conformiter ad Trident. & custodi-
tum semper in Ecclesia Dei; pœni-
tensque à confessario complice in
tali articulo absolutus non tenetur
illa peccata turpia alij Sacerdoti pos-
tea confiteri, quia absolutionem ab
habente jurisdictionem in illa acce-
pit, ut docet S. Thom. Supl. 3. part.
quæst. 8. art. 6. ad 2.

§. III.

RESOLUTIO SECUNDA:

*Si in mortis articulo adset aliquis simplex
Sacerdos, qui munus Confessarij obire
possit, is debet confessionem
excipere.*

42 **R**ogabis autem: si in mor-
tis articulo, præter con-
fessarium complicem tantum sit al-
ter simplex Sacerdos, quis eorum
confessionem dicti complicis debet
excipere? Dico quod simplex, si mu-
nus confessarij obire possit; id est,

si scientiam, prudentiam, & alia requisita necessaria habeat. Sic intelligo illam restrictionem: *Deficiente tunc, &c.* Ratio est, quia præcussivè à mortis articulo uterque jurisdictione caret: sed cum notabili discrimine, nam simplex inculpabiliter, approbatus autem noxiè, propter peccatum nempe commissum, quod etiam in tali casu ligat, sicut patet ex limitatione apposita. Unde pœnam peccato inflictam debet luere, ut sciat, decere Christi Ministros esse sanctos, innocentes, impollutos, & à peccatoribus segregatos. Habeatur ergo iste tanquam non sit, & alter confessionem excipiat, & pœnitentem absolvat. Si autem ex hoc scandalum, aut infamiae periculum timeatur, quod vix potest deficere, vel si Sacerdos simplex excusetur, alter complicitis sui confessionem audiat, & absolvat.

RESOLUTIO TERTIA.

*Potest Confessarius suum complicem absol-
vere, quando urget confitendi necessitas,
v. g. ratione scandali, aut infamia omiſſa
confessione imminentis, dummodo absit
relabendi periculum.*

43 **P**otest etiam Confessarius
complicem suum absol-
vere, quando urget confitendi neces-
sitas, v. g. ratione scandali, aut in-
famiæ omiſſa confessione imminen-
tis, dummodo absit relabendi peri-
culum ex parte pœnitentis, quid-
quid sit de periculo ex parte Sacer-
dotis, de quo statim, & recursus ad
aliu[m] Sacerdotem sit difficilis. Sic
de reservatis in genere tenent com-
munitur AA. Ratio est, quia pecca-
torum reservatio debet esse in ædi-
ficationem, non in destructionem,
ut monet Tridentina: & si in tali
casu lex rigorosè observaretur, des-
trueret; unde mitiganda est secun-
dum Jurisperiti monitum supra alle-

gatum ; nam ipsa necessitas annexam
habet dispensationem, ut ait S. Thom.
sup. cit.

§. V.

RESOLUTIO QUARTA.

*Si in casu dictæ necessitatis timeatur
periculum relabendi, magna cum
distinctione est loquen-
dum.*

44

QUæres ulterius : si in ca-
su dictæ urgentis ne-
cessitatis ex confessio-
nis audientia timeatur periculum re-
labendi, quid agendum ? nam si con-
fessio excipitur, animæ in iniqui-
tatis barathrum submerguntur ; si
non, scandalum certissimè sequitur,
& utriusque fama periclitatur. Resp.
sub distinctione ; vel periculum se
habet ex parte Sacerdotis tantum,
vel tantum ex parte pœnitentis, vel
ex parte utriusque simul. Si se habet
ex parte utriusque, nequit excipi
confessio, dummodo periculum utri-
que sit notum ; quia pœnitens in
illud

illud se injiciens peccat, cum scriptum sit: *qui amat periculum, peribit in illo*; unde talis confessio esset sacrilega, proptereaque vitanda. Si vero periculum tantum ex parte poenitentis se habet, & absque illius praevisione accedit, iterum est distinguendum. Vel Sacerdos de periculo poenitentis est dubius, vel certus. Si dubius, studiosa cautione confessionem excipiat, nihil circa peccata turpia cum ipso commissa interrogando, sed ea audiat, forsitanque oportebit eorum enarrationem accelerare. In summa, nimia cautela, nec minori integritate Sacerdos procedere debet, tam verbis, quam factis; prout christiana prudentia convenire dictaverit, exhibens se in omnibus taliter, ut illum poenitens existimet Ministrum Christi, & dispensatorem mysteriorum Dei; & de recta dispositione, si opus fuerit, poenitentem interroget, illiusque responsioni stet, nisi ex circumstantiis prudenter judicet oppositum, quia ut docet S. Thom. Supl. 3. part. q. 8. art.

art. 5. & quodlib. 1. quæst. 7. art. 12.
*in foro confessionis creditur homini, pro
 se, & contra se.* Si ergo omnibus con-
 sideratis debitam dispositionem ad-
 esse judicet, deposito dubio, abso-
 lutionem conferat. Ratio hujus re-
 solutionis est, quia supposito quod
 pœnitens periculum non advertit,
 rectè accedit ad confitendum pro
 adimplendo præcepto, sive annuæ
 confessionis, sive famæ conservan-
 dæ; & aliunde Sacerdos debite illum
 admittit, cum sibi nihil timeat, &
 de pœnitentis periculo solum dubi-
 tet; unde prudenter sperare potest,
 quod serijs suis increpationibus, &
 salutaribus monitis periculum, si
 quod est, prorsus expirabit.

45 Si autem de pœnitentis pe-
 riculo Sacerdos certus sit; quam pri-
 mum agnoscat, confessionem termi-
 net; & ad notam vitandam, abso-
 lutionem indicans, sicut communi-
 ter fit, pœnitentem repellat. Ratio
 est, quia in tali casu juxta prudens
 Sacerdotis judicium pœnitens indis-
 positè absolutionem acciperet, ipse
 fam-

samque Sacerdos sacrilegè conferret,
 quod nullatenus faciendum est, etiam
 si fama, & vita, utriusque deper-
 datur. Sed si absolutionis dicto indi-
 cio, vel aliqua ingeniosa callidita-
 te effugium ad famam servandam in-
 venerit, ad sumendam tamen Eu-
 charistiam eadem necessitas urgeat;
 contritionem eliciat, & secluso scan-
 dalo ad sacram communionem ac-
 cedat. Sed nisi prudenter judicet se
 esse contritum, & coram Deo abs-
 que peccato, sacra mensa abstineat,
 ne abysus abysum invocet. Ne igi-
 tur talibus angustiis animæ torquean-
 tur, hujusmodi peccata fugiant, &
 abhorreant: & si aliquando (quod
 absit) ea commiserint, pijs lacry-
 mis, & exercitijs vacent, ut de rec-
 ta dispositione, ad tantum malum
 vitandum, tempore necessitatis cer-
 tiorescentur. Nota, quod prædictum
 periculum potest esse, vel admitten-
 di turpem delectationem ortam ex
 recordatione, & narratione peccati,
 facta Sacerdoti complici; vel ipsum
 Sacerdotem ad novum peccatum in-
 ci-

citandi; inter ista vero unicam ad-
verto differentiam, scilicet, quod
prava incitandi intentio facilius po-
terit à Sacerdote in confessione cog-
nosci, & propter ipsam debet pœ-
nitens acrius objurgari, & repelli.

46 Si periculum ex parte Sacer-
dotis se habet, etiam sub distinctione
est loquendum; vel pœnitens nos-
cit periculum, vel illud nescit; si
nescit, confessio erit valida, & fruc-
tuosa, etiam si Confessarius peccet,
& indispositè absolvat. Ratio, quia
pœnitenti rectè disposito, & bona
fide accedenti favet necessitas, quæ
ut ait S. Thom. *legi non subditur*; &
aliunde indispositio Ministri absolu-
tionem non irritat.

47 Quando verò pœnitens nos-
cit Sacerdotis periculum, illudque
probabiliter timet, nequit ad confi-
tendum accedere, quamvis tempus
sit annuæ confessionis, & utrique
infallibiliter sequatur infamia. Reso-
lutio hæc, & si graves patitur diffi-
cultates, est ad mentem S. Thom.
loco ex sent. sup. num. 9. cit. Ratio

videtur irrefragabilis, nam præceptum charitatis hoc totum efficit. In primis, præceptum confessionis tunc non obligat, quia charitas, quæ finis est omnis præcepti, præcipit pœnitenti, ne Confessarium in peccandi periculum per confessionem inducat; unde si accedat ad confitendum, contra charitatem peccat, ac per consequens sacrilegè confitetur. Deinde tenetur pro salute spirituali Sacerdotis propriam famam exponere, quamvis ex naturali præcepto debeat de bono nomine curam habere. Ratio, quia juxta ordinem charitatis bonum spirituale proximi præfertur proprijs bonis temporalibus; unde certum est, quod debemus pro fratribus animas, id est, corporalem vitam, ponere, cum unius animæ præjudicium majus sit, quam mors innumerabilium corporum, ut ait S. Th. Debet ergo pœnitens, quamvis sibi securus de periculo sit, ritèque dispositus, propriam famam, propter spirituales vitam Sacerdotis, charitatis legi sacrificare, & à confessione abstinere.

CONTRA PRÆCEDENTEM
*resolutionem datam aliqua argumenta
 proponuntur, & solvuntur.*

48 **D**ices: ordo charitatis al-
 legatus oppositum re-
 solutionis convincit; præcipit enim,
 quod bonum spirituale proprium
 alieno præferatur: ita S. Thom. 2. 2.
 quæst. 43. art. 8. ad 2. dicens: *Cum
 mandatur, quod aliquis diligat proxi-
 mum sicut se ipsum, præfertur dilectio
 sui ipsius dilectioni proximi: nam ut art.
 7. præcedenti ait: Cum dicitur, sicut
 se ipsum, non est intelligendum quantum
 ad hoc, quod aliquis proximum sibi equa-
 liter diligat, sed similiter sibi: atqui in
 præsentī casu non solum pœnitentis
 fama, sed etiam vita spiritualis in-
 tervenit, cum supponatur annuæ con-
 fessionis obligatio, quæ mortem ani-
 mæ per peccatum præsupponit: er-
 go juxta ordinem charitatis teneretur
 pœnitens animæ suæ consulere, post-
 positoque spirituali damno Sacerdos*

tis ex malitia sua proveniente, vitam propriam spiritualem per confessionem acquirere, prout rectæ suæ dispositioni urgens necessitas concedit.

49 Confirmatur. Falsum enim est, quod pœnitens absolutè teneatur famam suam vilipendere, eamque infallibili dispendio exponere, confessionem, propter peccatum Sacerdotis vitandum, omittendo; nam juxta S. Thom. art. 8. immediatè antea citato, temporalia bona quandoque dimittenda non sunt propter scandalum vitandum; *Aliquando verò* (ait S. D.) *scandalum nascitur ex malitia, quod est scandalum Pharisaorum, & propter eos, qui sic scandala concitant, non sunt temporalia dimittenda: sed juxta eundem S. D. 2. 2. quæst. 73. art. 2. Corp. Inter res temporales videtur fama esse pretiosior, per cujus defectum impeditur homo à multis bene agendis. Propter quod dicitur Eccles. 41. curam habe de bono nomine, hoc enim magis permanebit tibi, quam mille thesauri magni, & pretiosi: ergo propter*

pecc.

peccatum ex Sacerdotis malitia proveniens, confessio non est omit-
tenda.

50. Ulterius; spiritualia bona propter scandalum dimittenda non sunt, sicut idem S. D. quæst. 43. cit. art. 7. docet, ubi ait: Est autem in spiritualibus bonis distinguendum. Nam quædam horum sunt de necessitate salutis, quæ prætermitti non possunt, sine peccato mortali. Manifestum est autem, quod nullus debet mortaliter peccare, ut peccatum alterius impediatur; quia secundum ordinem charitatis plus debet homo suam salutem spiritualem diligere, quam alterius: & ideo ea, quæ sunt de necessitate salutis, prætermitti non debent propter scandalum vitandum. In his autem spiritualibus bonis, quæ non sunt de necessitate salutis, videtur distinguendum: quia scandalum, quod ex eis oritur, quandoque ex malitia procedit, cum scilicet, aliqui volunt impedire huiusmodi spiritualia bona, scandala concitando; & hoc est scandalum Pharisæorum, qui de doctrina Domini scandalizabantur, quod esse contemnendum

Dominus dicit Matth. 18. Quandoque vero scandalum procedit ex infirmitate, vel ignorantia, & huiusmodi est scandalum pusillorum, propter quod sunt spiritualia bona, vel occultanda, vel etiam interdum differenda, ubi periculum non imminet, quousque, reddita ratione, huiusmodi scandalum cesset. Si autem post redditam rationem huiusmodi scandalum duret, jam videtur ex malitia esse. Et hoc propter ipsum non sunt huiusmodi spiritualia opera dimittenda; hæc S. Thom. Sed sacramentalis confessio est de necessitate salutis poenitenti existenti in mortali, maxime pro tempore, in quo præceptum confessionis instat: ergo propter peccatum Sacerdotis non debet poenitens illam omittere; quia secundum ordinem charitatis plus debet homo suam salutem spiritualem diligere, quam alterius, ut ait S. Thom. Immo in resp. ad 4. docet, quod: Etiam consilia non sunt simpliciter dimittenda, nec etiam misericordia opera propter scandalum; sed sunt interdum occultanda, vel differenda propter scandalum pusillorum: et-

go multo minus dimittenda est confessio necessaria ad justificationem; maxime quando urget præceptum.

§. VII.

SENTENTIA UVIGANDT.
refertur, & impugnatur.

§ 1. **H**anc esse S. Thom. mentem, propugnat Uvigandt, tract. 7. exam. 7. num. 59. ubi ait: Generaliter loquendo, juxta probabiliorē sententiam, scandali vitandi causa nihil licet prætermittere, quod hic, & nunc cadit sub præcepto positivo, siue divino. siue humano obligante sub mortali. Est contra diversos DD. sed S. Thom. videtur stare pro hac sententia. Nam 1. sic ait cit. art. 7. in Corp. Ea, quæ sunt de necessitate salutis, prætermitti non debent propter scandalum vitandum. Subsumo: Sed impletio præcepti, siue divini, siue humani obligantis sub mortali, est de necessitate salutis: ergo. Et infra num. 60. ait: Quid ergo dicis ad hos casus 1. Persona quedam

cognoscit, confessarium suum graviter scandalizandum ex quodam peccato, si illud ei confiteatur, tenerur ne illud reticere? Pro solutione hujus casus ait: Ad hac affirmativè respondent etiam quidam Thomista, qui nostræ sententiæ contrariantur. Sed consequenter ad positam sententiā, ejusque fundamenta, probabilior mihi videtur resolutio negativa. Nam in Confessario verum est illud: perditio tua ex te. Si tamen confessio potest differri, differenda est: si alius Confessarius haberi possit, quarendus est. Hucusque Uvigandt.

52 Quæ sit S. Thom. mens circa propositum, dixit idem S. Thom. in 4. dist. 17. quæst. 3. art. 3. quæstiunc. 1. arg. 5. quod sequentibus verbis, quæ reperies etiam Supl. 3. part. quæst. 8. art. 4. arg. 5. proponit: Præterea, illud quod est institutum pro charitate, contra charitatem non militat ut Bernard. dicit: sed confessio, quæ pro charitate instituta est, contra charitatem militaret, si homo ad confitendum uni Sacerdoti esset obligatus: ut puta, si peccator sciat Sacerdotem suum
hæc-

hereticum, aut sollicitatorem ad malum,
aut fragilem; quia ad peccatum quod
quis ei confitetur, sit pronus, vel si re-
velator esse confessionis probabiliter exis-
timetur, vel peccatum contra ipsum com-
missum sit, de quo quis confiteri debet:
ergo videtur, quod non semper oporteat
confiteri proprio Sacerdoti.

§3 Ad quod sic respondet: Ad
quintum dicendum, quod in casibus illis,
in quibus probabiliter timet pœnitens pe-
riculum sibi, vel Sacerdoti ex confесси-
one, quam ei faceret, debet recurrere ad
superiorem, vel ab eodem petere licen-
tiam alteri confitendi; quod si licentiam
habere non possit, idem est iudicium,
quod de illo, qui non habet copiam Sa-
cerdotis, unde magis debet eligere lai-
cum, cui confiteatur. Nec in hoc trans-
greditur aliquis præceptum Ecclesiæ, quia
præcepta iuris positivi non se extendunt
ultra intentionem præcipientis, quæ est
finis præcepti, hoc autem est charitas,
secundum Apostolum. Nec etiam aliqua
injuriam fit Sacerdoti, quia privilegium
meretur amittere, qui concessa sibi ab-
utitur potestate. Hæc S. Thom. cujus

verba, verbis Uvigande collata, ex diametro opposita sunt.

§ 4 Nihil magis in proposito habui, quam succintè opusculum istud concludere, sed circa præsentem difficultatem aliquantulum immorari cogor; & quia claritas ex distinctione provenit, sub multiplici distinctione oportet nunc loqui. Circa verba S. Thom. quibus sententiam suam manifestè explicavit, advertes, quod in loco præcedente loquitur de periculo, quod imminet Sacerdoti ex confessione, quam pœnitens ei faceret, ad quod numerat in argumento diversa peccata, sed præcinit in eis à circumstantia præsentis materiæ, nempe quod tale periculum oriatur ex eo, quod Sacerdos fuerit complex in peccato, ex cuius confessione provenit periculum; quæ quidem circumstantia per multum refert, de quo postea. Nunc ergo agendum est de periculo in ea generalitate, qua proponitur à S. Thom. loco relato, & etiam ab Uvigande, ut ex illius verbis constat.

Ex

55 Ex eo, quod S. Thom. asserit, quod ea, quæ sunt de necessitate salutis, prætermitti non debent propter scandalum vitandum; statuit Vigandæ suam conclusionem his terminis: Generalitèr loquendo, scandali vitandi causa nihil licet prætermittere, quod hic; & nunc cadit sub præcepto positivo, siue divino, siue humano obligante sub mortali. Assertio ista est vera; quia ut ait S. Thom. Manifestum est, quod nullus debet mortalitèr peccare, ut peccatum alterius impediat. Nunc implicite subsumit Author cit. Sed tempore Paschæ præceptum confessionis obligat sub mortali pœnitentem hic, & nunc; ergo non licet tunc confessionem prætermittere causa vitandi scandalum Sacerdotis, ex tali confessione secuturum. Hæc consequentia est responsio, qua consequentèr ad dicta casum solvit. Sed S. Thom. minorem, & consequentiam sui sillogismi negat. Minorem quidem dicendo: Nec in hoc transgreditur aliquis præceptum Ecclesiæ, quia præcepta juris positivi non se extendunt ultra intentionem præcipientis, quæ.

quæ est finis præcepti; hoc autem est charitas secund. Apost. Nota ly præcepta juris positivi, in quo omnia præcepta dicti juris comprehendit; & quod de præcepto annuæ confessionis expressè loquitur S. D. agendo in toto articulo de Decretali Innocentij: *Omnis utriusque sexus*; hocque in casu periculi Sacerdotis non obligare asserit: Vigandus vero obligare propugnat, nam licet de præcepto nihil dicat expressè in casu, quem resolvit, piè sic debemus illum interpretari; siquidem secluso præcepto, talis confessio esset pro libito facta, & circa hujusmodi ait S. Thom. 2. 2. quæst. 43. art. 4. in Corp. *Quandoque vero scandalum est peccatum mortale, sive quando committit actum peccati mortalis, sive quando contemnit salutem proximi, ut si pro ea conservanda non prætermittat aliquis facere, quod sibi libuerit.* Loquitur S. Thom. hic de scandalo activo.

56 Habemus ergo juxta S. Thom. quod poenitens in tali casu debet confessionem omittere ex præcepto
cha-

charitatis erga Sacerdotem , quia
 præceptum juris positivi de confes-
 sione faciendâ generalitèr obligantis,
 hujusmodi pœnitentem non ligat.
 Propterea S. Thom. accuratissimè
 dixit in sua propositione majori:
Quædam spiritualia bona sunt de neces-
sitate salutis , quæ prætermitti non pos-
sunt sine peccato mortali. Et in mino-
ri : Sed manifestum est , quod nullus de-
bet mortalitèr peccare , ut peccatum al-
terius impediât. Infert nunc : Ergo quæ
sunt de necessitate salutis , prætermitti
non debent propter scandalum vitandum.
 Ita S. Thom. ex quo subsumo , ver-
 ba ipsius in loco sent. adducendo:
 sed pœnitens in casu posito non trans-
 greditur præceptum Ecclesiæ , conse-
 quentèrque non peccat mortalitèr,
 confessionem omittendo : ergo po-
 test illam omittere , ut peccatum al-
 terius , scilicet Sacerdotis , impediât.
 Min. prob. ex ipso S. D. Præcepta
 juris positivi non se extendunt ul-
 tra charitatem , quæ est finis omnis
 præcepti : id est , quando adimple-
 tio alicujus præcepti juris positivi,

pugnat cum adimpletione præcepti charitatis, jus positivum non obligat, quia fortius est charitatis præceptum: sed in nostro casu jus positivum confessionem præcipiens, cum præcepto charitatis de Sacerdote non scandalizando pugnat: ergo tunc jus positivum præcipiens confessionem non obligat, ac per consequens illam omittendo pœnitens non transgreditur præceptum Ecclesiæ. Hæc est ratio Thomistarum, immo potius, ratio S. Thomæ à qua recedit Uvignandus in præsentis casu, quem resolvit negativè, pro sequela inferens, quod non licet tunc scandali vitandi causa confessionem prætermittre, nam in confessorio verum est illud; *perditio tua ex te*. Per oppositum, magis consequenter infert S. Thom. quod de huiusmodi pœnitente idem est iudicium, quod de illo, qui non habet copiam Sacerdotis.

57 Dices: huiusmodi periculum vel provenit ex malitia, vel ex fragilitate Sacerdotis? Si ex malitia, scandalum est Phariseorum, quod con-

contemnendum esse, docet S. Thom.
ut vidimus sup. num. 42. proinde-
que tenetur pœnitens confiteri. Si
autem ex fragilitate procedit, est
scandalum pusillorum, propter quod
(ait S. Thom.) sunt spiritualia bona,
vel occultanda, vel etiam interdum dif-
ferenda, quousque reddita ratione, hujus-
modi scandalum cesset: si autem post
redditam rationem hujusmodi scandalum
duret, jam videtur ex malitia esse; &
sic propter ipsum non sunt hujusmodi
spiritualia opera dimittenda. Ergo jux-
ta S. Thom. debet pœnitens differre
confessionem, quousque rationem
reddat, & si post redditam rationem
adhuc periculum manet, spreto illo,
tenetur præceptum confessionis ad-
implere, quia jam periculum ex ma-
litia procedere videtur, & recte di-
citur Sacerdoti: *perditio tua ex te.*

§ 8 Resp. quod debemus intelli-
gere, S. Thom. loqui de periculo
proveniente ex infirmitate, hocque
suffICIENTER innuit in argumento ab
ipso proposito. Verumtamen circa
doctrinam in replica adductam audi

Emi-

Eminentif. Caietanum: *Adverte, quod Author non assertivo verbo utitur, sed opinativo, dicendo: Jam videtur ex malitia esse. Potest siquidem contingere, quod pusilli non sint capaces rationis reddita, vel propter pristinam consuetudinem, que facit apparere dissonum, quod veritati consonat, vel propter rationem apud eos magis apparentem, vel aliquid huiusmodi. Et tunc ex quo malitia non facit scandalum, sed ignorantia, vel infirmitas, quamvis reddita sit ratio, cessandum est ab huiusmodi spiritualibus non necessarijs. Doctrina hæc mihi videtur verissima, quia scandalum Phariseorum explicat S. Thom. in eodem art. dicens: Ex malitia procedit, cum scilicet, aliqui volunt impedire huiusmodi spiritualia bona, scandala concitando; & hoc est scandalum Phariseorum, qui de doctrina Domini scandalizabantur. Præterea, quod dicit S. Th. de reddenda ratione, locum in præfenti non habet; quia dum pœnitens scit Sacerdotem esse fragilem, & ad peccatum, quod confitendum erat ei, pronum, quam rationem*
po-

potest reddere, quæ ad huiusmodi fragilitatem auferendam sufficiens sit, & ad periculi cessationem potens? Deinde, si extra confessionem peccatum illud huiusmodi Sacerdoti cum advertentia periculi narraret, debemus omnes dicere, quod esset grave peccatum; unde cum idem periculum ex confessionali colloquio prudenter timetur, dicendum etiam est, quod pœnitens induceret Sacerdotem ad peccatum; siquidem advertentè proferret verba ex se inductiva respectu talis personæ, licet respectu alterius talia non essent; quapropter censenda sunt hic, & nunc tanquam scandalum activum, de quo ibidem ait S. Thom. *Cum scandalum activum sit dictum, vel factum minus rectum, nihil est cum scandalo activo faciendum.* Nec obstat quod talia verba in quantum manifestativa peccati in confessione, licita sunt; nam ut ait S. Thom. loc. cit. ex 2. 2. art. 1. ad 2. *Ad hoc ut aliquod dictum, vel factum minus rectum sit, & occasionem spiritualis ruine præbens,*

bens, scandalum activum dicatur, non requiritur quod sit peccatum, sed sufficit, quod habeat speciem mali, quamvis secundum se licitum sit, & absque corrupta intentione factum.

59 Nec dicas, quod similiter potest contingere, ex egressu mulieris aliquem in peccatum ruere propter nimiam fragilitatem; & tamen juxta plures Authores foemina non tenetur sua libertate privari propter ruinam turpiter illam aspicientis, & amantis. Et multo minus quando ob causam necessariam egreditur, ut invisendi ratione urbanitatis, eundi ad Ecclesiam, & similia: ergo pariter dicendum est in praesenti de fragilitate hujusmodi Sacerdotis, scilicet, quod poenitens propter illam non debet confessione privari. Circa citatam opinionem vide Sanchez in Decalog. l. i. cap. 6. num. 16. & 17.

60 Resp. alia ob brevitatem praetermittendo, quod fragilis ex aspectu foeminae peccans, potest occasionem fugere, vel saltem visum, & attentionem ab objecto excitativo abstra-

abstrahere, quod si non facit, ipse in periculum se iniicit ex propria electione. Sacerdos verò tenetur ex munere audire, & attendere ad ea, quæ pœnitens confitetur, unde ipse non eligit periculum, sed pœnitens, qui advertens periculum, & fragilitatem, ad confitendum accedit. Adverte quod S. Thom. in argumento ex sent. adducto ponit aliqua, quæ ex malitia Sacerdotis procedere possunt, ut quod sit hæreticus, aut revelator confessionis, quia ex his potest pœnitens timere sibi periculum; & ibi loquitur de periculi timore tam Sacerdoti, quam pœnitenti, ut constat ex responsione. Quapropter intelligendum venit, quod periculum, ex parte Sacerdotis prohibens confessionem, oritur ex fragilitate, ex parte vero pœnitentis, potest oriri ex malitia Sacerdotis provocantis ipsum confitentem ad hæresim, v. g. aut ad aliud malum. Hucusque de periculo præcissivè considerato.

61 Nunc loquendo de illo, quando resultat ex eo, quod Sacerdos

complex fuit in peccato pœnitentis contra sextum præceptum commisso, vidimus jam num. 7. 8. & 9. quod juxta S. Thom. & plures alios cit. ibi, nec pœnitens debet tali Sacerdoti confiteri, nec Sacerdos complices absolvere; ita etiam tenet Silvester, verb. Confessor. 3. quæst. 5. citans pro eadem Hug. 30. quæst. 1. sup. cap. Omnis, circa presbyter. Grec. quia culpa præcedens aiguit periculum gravius, dum in confessione manifestata in memoriam revocaret expertam delectationem, qua fortius imaginatio excitaretur ad peccatum iterandum. Sicque passim legimus, graviora certamina pati illos, qui lapsum carnis habuerunt; & spirituales cautè consulunt, quod ad contritionem, confusionem, aut humilitatem excitandam, peccata carnalia singulatim percurrere non expedit, nisi virtus robustior securitatem certò promittat. Quapropter hujusmodi intetveniente periculo fortius tenent prædicta, nam imminens peccatum ex fragilitate proce-

cederet. Præterea, reddere rationem, ut cesset periculum, nec ad rem venit, nec est ullatenus consulendum; nam ipsa confabulatio novitè provocaret; unde meritò commercium inter hujusmodi personas à confessarijs earum semper interdicitur. Ex quibus convincitur, tale periculum esse pusillorum scandalum, ac per consequens à pœnitente vitandum, nisi gravitè peccare velit. Hæc omnia perspicieus Uvigandt, rectè dixit loco, num. 6. cit. *Planè non expedit, ut complicem audiat, ne detur occasio liberius relabendi*: quod maxime in præsentì tenet, dum supponimus existens periculum, in quo auditio ipsa est formalitèr occasio.

62 Adhuc obicies. Quamvis dicta de periculo planè admittantur, adhuc videtur, quod pœnitens potest, & ex præcepto teneretur confiteri; nam juxta S. Thom. 3. part. quæst. 64. art. 6. ad 2. *Ille qui ad Sacramentum accedit, suscipit Sacramenta à ministro Ecclesie, non in quantum est talis persona, sed in quantum est minister*

*Ecclesia ; & ideo quandiu ab Ecclesia
 toleratur in ministerio , ille , qui ab eo
 suscipit Sacramentum , non communicat
 peccato ejus , sed communicat Ecclesie ,
 qua eum tanquam ministrum exhibet : hæc
 S. Thom. Subsumo : Sed quando pœ-
 nitens non communicat peccato mi-
 nistri , debet præceptum adimplere :
 ergo paritèr dicendum est in nostro
 casu. Resp. Aliud est accipere Sacra-
 mentum ab indigno ministro , aliud
 inducere ad Sacramenti administra-
 tionem indignum ministrum , &
 aliud tandem inducere , sive adver-
 tentè exponere ministrum ad pec-
 candum per Sacramenti administra-
 tionem. Primum absolutè licet , quia
 ut ait S. Thom. ibi ad 3. *non est in-
 conveniens , quod sit perplexus minister
 supposito quod velit remanere in peccato.*
 Secundum in duobus casibus licet
 etiam juxta Caiet. ibi ; primus est si
 minister tenetur ad Sacramenti ad-
 ministrationem : Secundus est , arti-
 culus necessitatis ex parte pœnitentis , & simul , quod minister sit pa-
 ratus ministrare Sacramentum. Ter-
 tium*

tum vero non licet; & ratio dispa-
 ritatis est, quia in duobus prioribus
 malitia ministri præsupponitur ad Sa-
 cramenti administrationem; in ter-
 tio autem ex administratione sequi-
 tur malitia, quia ipsa administratio
 est occasio peccati. Unde ex illis ad
 hoc non tenet consequentia. Immo,
 notare debet in secundo, quod etiam
 præsupponitur malitia, requiritur
 necessitas recipientis, & paratio mi-
 nistrantis; alias inductio erit illicita.
 Ex quo intelliges, quam delica-
 tum, periculosum, & formidabile
 est, ad peccatum inducere, & quod
 necessitas ad hoc non sufficit, nisi
 prius voluntas iniqua præparatione
 sacrilegij virus ebiberit. Minimè
 igitur in præsentì consu-
 lendum,

ALIORUM DOCTORUM
sententia adducitur, & expli-
catur.

83 **A**lia mitiore via celeberrimi DD. levamen in nostro conflictu parant; dicendo, quod debet pœnitens reticere in confessione peccatum illud, quod Sacerdoti esset occasio ruinæ, si manifestaretur, cum proposito illud confitendi postea. Sic Caiet. in Summ. verb. Confessio, cond. 3. & 10. Silvest. verb. Confessio, 1. quæst. 18. Soto in 4. dist. 18. quæst. 2. art. 5. fol. mihi 834. Navar. Manual. cap. 9. num. 12. Busemb. apud Lacroix, tom. 1. lib. 2. art. 2. resp. 5. cas. 3. citans pro eadem sententia Laym. Hi omnes tenent, quod scandali vitandi causa, spiritualia bona, quæ sunt de necessitate salutis, prætermitti non debent; & tamen ex hoc non inferunt, Sacerdotis periculum spernendum esse, ut confessionis præ-

præceptum impleatur ; sed prædic-
tam viam nobis unicè demonstrant.
Unum ex illis adducere propter bre-
vitatem sufficiat. Ait enim Soto : *In*
casu dicti periculi , quando nulla expec-
ratur commoditas alij Sacerdoti confi-
teri , nulla vult ratio , ut ob nequitiam
Sacerdotis subditus suo fraudetur com-
modo , atque adeo potest illa peccata con-
fiteri , quæ sine periculo potest ; quando-
quidem per ipsum pœnitentem non stat,
quominus omnia confiteretur. Hoc esse
glossare Sanctum Thomam , dicit
iste Magister , & certe huiusmodi
glossam libentissimè admittere de-
bemus , non solum quia tantorum
Doctorum , sed maxime , quia ces-
sante per tale medium periculo , Sa-
cerdotis salus non periclitatur , ac
per consequens nec præceptum cha-
ritatis infringitur. Ex alia parte præ-
ceptum positivum de integritate con-
fessionis non obligat , nam necessi-
tas urgens , quam supponimus , *se-*
cum affert dispensationem , ut docet
Divus Thomas , & jus ad famam
conservandam præponderat , sicut

frequentissime traditur ab Authoribus. Rectè ergo dicitur, quod debet pœnitens hujusmodi peccatum occultare, & sacramenta ad salutem necessaria recipere.

64 Sed quamvis doctrina hæc speculativè concepta verissima sit, restat tamen, quod in praxi verificetur, ex occultatione peccati cessare periculum, ex quo totum pendet negotium. Et quia universale plura complectitur, ad confusionem vitandam singula percurrere oportet. Dividamus ergo peccata sic; alia contra sextum præceptum, alia contra cœtera præcepta; item alia, in quibus confessarius fuit particeps, & alia, in quibus non participavit. Quibus divisionibus factis, sequentes regulas statuo.

65 Prima. Ex omissione peccatorum, quæ contra sextum præceptum, seu turpia non sunt, in quibus confessarius particeps non fuit, prudenter judicari potest, cessare periculum, quod unicè ex eorum manifestatione timetur, si aliunde con-

confessario nota non sunt. Patet hæc regula, nam aliàs nullus posset accedere securè.

66. Secunda regula. In illis verò non turpibus, in quibus Sacerdos participavit, sola omissio eorum non suadet prudenter periculi cessationem, sed debet ex circumstantiis conjectari. Casus pro claritate propono, v. g. Pœnitens, cum quo Sacerdos avarus usuris diutius operam dedit, virium detestatus, ab illis abstinet; quod quidem ægrè fert Sacerdotis cupido, quæ in causa fuit, ut alios sollicitaret; hujusmodi pœnitens debet credere, quod periculum extat, quamvis omittat peccata. Per oppositum. Pœnitens, v. g. quo Sacerdos aliquando exorta occasione ad injustam vindictam cooperatus est, tali occasione jam penè oblita, animisque magna ex parte sedatis, prudenter judicare potest, quod omissis vindictæ peccatis, quorum recordatione Sacerdos excitaretur, nullum erit periculum. Ex his alios casus collige.

Ter

67 Tertia regula. Omissio turpium peccatorum , in quibus confessarius complex non fuit , nec illorum aliunde conscius est , periculi timorem prudentè amover. Regula patet ; nam alias nemo cum securitate illi confiteretur.

68 Quarta regula. Omittens turpia cum Sacerdote commissa, si absit periculum pœnitentis cognoscendi à confessario complice , idem quod in præcedenti casu dicendum est ; & similiter in primo casu regulæ 2. num. præcedentis , si pœnitens ita occultetur obvolutus , ut à Sacerdote non agnoscatur ; hoc monet , quoad fieri possit , Caietanus ubi supra, cond. 3. quod quidem in fœminis non erit difficile si vocem mutant ; in viris autem majorem habet difficultatem, nisi loci obscuritas multum faveat.

69 Regula quinta. Verumtamen si pœnitens cognosci timet , sub distinctione dico : si hujusmodi peccata turpia , semel , aut iterum commissa sunt , posteaque notabili transacto tempore , ita ut , attentis circumstan-
tiji

tijs judicetur non esse iteranda, fundatè credi potest, abesse periculum.

70 Regula sexta. Si autem longo tempore frequentèr repetita, seu paulò ante confessionem, maxime peccata completa, vel etiam incompleta notabiliter excitantia perpetrata sunt, plenoque animo à Sacerdote admissa, prudentèr judicari debet, vel ad minus vehementèr timeri, adesse periculum. Aliæ plures circumstantiæ in praxi occurrere possunt, quibus discretè ponderatis, sapiens occurrentes casus resolveret.

71 Circa prædictas regulas advertendum est, quod eas tanquam infallibiles non adhibeo, sed ad præbendum indigentibus aliqualem lucem (etenim parvulus parvulis loquor; à doctis verò doceri cupio) præsertim in casibus ad Sanctionem istam pertinentibus. Et licet nullus ex AA. citatis hujusmodi regulas afferat, tamen conformitèr ad ipsorum sententiam adhibentur; nam occultationem peccati assumunt tanquam medium ordinatum ad cessatio-

tio-

tionem periculi, unde si aliquo casu contingat, sicut revera contingere potest, quod periculum non cesser, tunc supervacanea erit occultatio, & contra eorum mentem. Etiam advertendum est, quod in casibus, in quibus dubitatur de prædicto periculo, inter reliquas circumstantias, quæ ad resolutionem dubij computantur, parvi ponderis non sunt ad dubium benignè interpretandum fama, & spiritualis salus pœnitentis, quamvis per se solæ non sufficiant. Denique advertere oportet, quod dummodo confessio differri possit, ad hoc pœnitens tenetur, quia tunc debet parere præcepto de integritate confessionis; sic expressè tenent præcitati Doctores, cum quibus in hac parte stat Vigandt, ut constat num. 43.

72 Si autem confessio differri nequit, & ex occultatione peccati prudenter judicatur, cessare periculum, debet pœnitens, omisso tali peccato, reliqua Sacerdoti complici confiteri. Hæc est sententia Doctorum,

rum, quos supra citavi, quibus directè opponitur Vigandè, sicut patet ex propositione casus, quæ est: *Persona quædam cognoscit, confessarium suum graviter scandalizandum ex quodam peccato, si illud ei confiteatur, tenetur ne illud reticere?* Et respondet: *Probabilior mihi videtur resolutio negativa.* Authorem istum veluti Magistrum in moralibus veneror, nam ipsum præ alijs semper ad manum habeo; fateor tamen ingenuè quod hæc opinio, quam probabiliorē docet, mihi omnino repugnat propter duo. Primum, quia magnum authoritatis pondus contra se habet. Secundum, quia frequentissimum apud Doctores est, quod imminens infamiae periculum causa sufficiens est ad confessionem dimidiandam; ergo ex hac parte rectè in hoc casu tale peccatum occultatur, ut famæ poenitentis, suæque, & Sacerdotis spirituali saluti provideatur. Cur ergo opinio tam communiter acceptata, & ab Ecclesia minime censurata contemnitur? Ex alia parte per-

ri-

riculum ministri spernit , ne poenitens Sacramento privetur ; quodquidem contra S Thom. dicitur , & tanquam sequela ex S. Thom. doctrina proponitur , cum nullus ex praeccatis , inter quos , qui magis doctrinam S. Thom. calluerunt , talem sequelam invenerit ; nec in rei veritate ex allegatis testimonijs comprobatur , nec deducitur , ut manifestis disparitatibus adductis vidimus , hujusmodi illatio.

73 Nec opinio quæ asserit licere juramentum petere ab eo , de quo scitur , quod falsò juraturus est , quæ magnam apparentiam habet , aliquid urget ; nam nullus dicit , licere petere tale juramentum pecuniam , aut quodlibet aliud alliciens offerendo ; quia tunc peccatum ex acceptantis fragilitate proveniret ; non autem ex sola illius malitia , sicut in primo casu , in quo jurat falsò quia vult , cum possit liberè veritatem jurare ; ex quo infertur , quod sicut peccat , qui pecunijs fragilitatem acceptantis provocat , paritèr qui suo peccato

Sacerdotis fragilitatem excitat. Relinquitur ergo quod doctrina S. Th. in sentent. tenenda est, & in casu necessitatis debemus uti sententia Doctorum sup. cit. sicut dictum est; in casu verò in quo periculum Sacerdotis non cesser, pœnitens abstinere debet à confessione, nisi sit in extrema necessitate spirituali, in quo casu tenetur propriam spirituales salutem alienæ præponere ex præcepto naturalis, & supernaturalis charitatis; & hoc est quod docet S. Thom. loc. num. 40. & 42. alleg. quia in tali casu si pœnitens prætermitteret confessionem, quæ est ei de necessitate salutis, mortalitèr peccaret; *manifestum est autem Sancto Thomæ, quod nemo debet mortalitèr peccare, ut peccatum alterius impediatur.* Per hæc patet responsio ad objecta.

)(§)((✠))(§)(

RESOLUTIO QUINTA.

Potest confessarius complicem absolvere à peccatis turpibus olim commissis, jamque ritè absolutis.

74 **D** Ubitari ab aliquo reperi, an possit confessarius complicem absolvere à peccatis turpibus olim commissis, ritèque absolutis, quæ inter alia in confessione pro libito facta confitetur? (sed præterquam quod difficultas hæc in praxi facillimè solvitur, talia peccata, utpotè materia voluntaria, reticendo) quia: *absolvere*: est ligatum solvere (propterea enim dicitur pœnitentia Sacramentum mortuorum) & peccata remissa semel amplius non ligant, Deus utiquè quantum distat ortus ab occidente ea longè facit à nobis; videtur dicendum, quod sic, cum ex Sanctione non constet, illorum absolutionem prohiberi, quæ non indigent solutione; esset ergo nimius rigor usque ad hoc
pæ-

pœnam extendere. Verùm si ex tali confessione relabendi periculum timeatur, nequaquàm licebit; non ex vi Sanctionis, sed ratione periculi.

§. X.

R E S O L U T I O S E X T A.

Si sedente confessario ad confessiones audiendas, pœnitens complexus inter alios accedat, ipsius confessio non excipiat.

75 **Q**Uæres item. Si sedente confessario ad confessiones audiendas, accedat ad ipsum inter alios pœnitens cum peccatis, in quibus ipse est complexus, quid faciendum? Dico, quod si pœnitentem in ipso accessu cognoscat, fingens negotium surgat. Si hoc absque nota nequit, caveat ne confessionem audiat, & aliquantulum post indicet absolutionem. Si autem in progressu confessionis noscat, ultra non progrediatur, nam in Sanctione prohibetur absolutio, &

confessionis audientia. Rogabis amplius; si neque in accessu, neque in progressu complicem agnoscat, valet ne absolutio ei ignorantèr data? Resp. quod si pœnitens bona fide accedat, & alia peccata mortalia, aut venialia, præter inhonesta cum confessario commissa, pro materia apponat, erit valida absolutio, & inhonesta peccata manent indirectè remissa. Sic de reservatis Uvigañdt, tract. 14. ex. 2. num. 29. & Vidal in Apend. tract. 18. ex. 2. §. 6. num. 43. Ratio est, quia bona fides excusat. Si autem dolosè accedat, nulla est absolutio, nam *fraus, & dolus nemini patrocinator*; unde sacrilegium committit. Potest etiam contingere, quod pœnitens cum oblivione inculpabili alicujus peccati turpis cum confessario commissi, ad ipsum pro confessione accedat, qui similem oblivionem passus illum absolvat, tunc quoque erit valida absolutio. Nota, quod in quocumque casu, præter mortis articulum, in quo licet complicem absolvere, debent pro materia Sacramen-

menti apponi alia mortalia, seu venialia à quibus possit Sacerdos directè absolvere; & peccata turpia, siue confessa, siue omissa, juxta dicta, in tali confessione, debet pœnitens alij Sacerdoti postea confiteri, quia solum indirectè fuerunt remissa. Ita de reservatis in genere tenet verior, & salubrior Theologorum opinio, & à fortiori tenendum est hic propter faciliorem recursum ad absolventem directè.

§. XI.

RESOLUTIO SEPTIMA:

Non potest confessarius complicem absolvere à peccatis turpibus, quæ in alia confessione tacuit, aut non satis expressit, vel culpabilem oblivionem circa ipsa habuit.

76 **N**on potest confessarius complicem absolvere à peccatis turpibus, quæ in confessione alteri facta consultò tacuit, vel non satis expressit, vel culpabilem

oblivionem circa ipsa habuit. Cerrissima est resolutio, eamque de reservatis tenent Uvigandt, tract. 14. ex. 2. num. 31. Palao, tom. 4. tract. 23. punt. 15. §. 6. num. 3. Corella, tom. 1. Confer. tract. 7. conf. 11. n. 645. alijque plures: & meritò, quia non sunt debite manifestata, nec remissa.

§. XII.

RESOLUTIO OCTAVA.
Nec potest, quando talia peccata alij Sacerdoti jam confessa sunt; confessio tamen fuit nulla ex defectu doloris, aut alterius requisiti.

77 **N**Ec etiam potest, quando talia peccata alij Sacerdoti confessa sunt, egent tamen absolutione, quia præcedens confessio ex defectu doloris, aut alterius requisiti, nulla fuit.

)(§)(

§. XIII.

R E S O L U T I O N O N A.

Nec etiam potest, quando talis confessio fuit valida, & fructuosa; indigent tamen illa turpia peccata denuò confiteri, quia ex oblivione inculpabili fuerunt omissa.

78 **N** Ec etiam, quando talis confessio fuit valida, & fructuosa; tenetur tamen illa turpia denuò confiteri, quia ex oblivione inculpabili fuerunt omissa.

79 Dux istæ resolutiones magnam ingerunt difficultatem, nam est concors Authorum sententia, quod peccata reservata amittunt reservationem per confessionem invalidam factam superiori, cui reservantur, vel jurisdictionem in reservata habentis; & etiam quando pœnitens animo reservata confitendi, superiori, vel jurisdictionem habenti præsentatur, ex illisque, aliquibus confessis, aliorum invincibiliter fuit oblitus; tunc enim reservata confessa, directè, obli-

ta verò indirectè sunt remissa, manent tamen sine reservatione, & à quolibet confessario possunt directè absolvi. Doctrina ista de reservatione generali verissima est, verumtamen reservationi speciali, de qua in præsentì, illam applicare non invenio; nam ratio ipsa, qua Authores assertum probant, magnum discrimen inter reservationem, & reservationem infert. Hæc apud omnes unica est ratio. Finis reservationis est, ut peccata reservata manifestentur superiori, qui ea judicet, pro eis pœnitentiam salutarem imponat, & ut graviora crimina, non à quibusvis, sed à summis dumtaxat Sacerdotibus absolvantur; totum hoc in utraque confessione resolutionis fit, vel saltem ex intentione legem istam implendi subditus ad superiorem accessit, superiorque ipsum quantum potuit absolvit. Impleta igitur reservationis lege per quamlibet earum confessionem, manent absque reservatione peccata. Sic Authores de reservatis in communi.

80 Aliter vero res in præsentī se habet, nam principale intentum non est, quod pœnitens alicui superiori turpia peccata manifestet, sed unicè quod illa Sacerdoti complici non confiteatur, sublata ei propterea quacumque jurisdictione. Alteram accipe disparitatem. Reservatio ibi non tam procedit adversus confessarios, quibus denegatur jurisdictio, quam adversus pœnitentes gravioribus fœdatis criminibus, ut difficultate absolutionis consequendæ perterriti, illis abstineant. Hic autem privatio jurisdictionis non tam adversus pœnitentes, quantum adversus confessarios vibratur, sicut denotant illa sanè terribilia verba: *Sacrilegi quidem dæmonis, potius quam Dei ministri.*

81 Ex his disparitatibus jure colligo, quod Doctores rectè ab illa reservatione pœnitentes exonerant, postquam laboris, & difficultatis calicem biberunt; in ista verò prohibitione etsi pœnitens aliquali miseratione dignus fortassis esset, confessarius tamen justam delicti sui

pœnam debet luere ; ut omnis occasio periculi vitetur , maximè dum præter ipsum inhabilitate affectum , ex innumerabili Ministrorum copia quilibet est idoneus. Undè sicut patitur jurisdictionis privationem ad absolvendum ab his peccatis quando alij Sacerdoti nullatenus confessa sunt , ita in eadem privatione manere dicendum est , dum peccata , quorum particeps ipse fuit , vel remissa non sunt , vel ut solum indirectè absoluta clavium jurisdictioni debent directè subiectari. Ratio est manifesta ; nam si licitè , aut validè posset ab eis absolvere , profectò non esset ei sublata quacumque autoritas , & jurisdictio ad qualemcumque personam ab hujusmodi culpa absolvendam ; quod est contra thesorem Brevis. Et hæc de secundo quæsito.

QUÆSTIO TERTIA:

AN ALIQUIS PRÆTER

*Summum Pontificem possit ab excommu-
nicatione reservata confessarium secus
facientem absolvere?*

§. UNICUS:

CONCLUSIO EST;

*poteſt Episcopus proprius vi facultatis
à Tridentino concessæ, cap. Liceat Epis-
copis, &c. de Reformat. 6. sess. 24.*

*suos subditos à tali excommunica-
tione absolvere.*

82 **P** Robatur; quia privile-
gium hoc non deroga-
tur expressè in Sanctione ista; quod
quidem necessarium erat, ut Epis-
copi dicta facultate essent privati;
sicut de reservatis in Bulla in Coena
Domini (hæresi excepta) & de
alijs Papæ, tam antè, quàm post
Tridentinum reservatis, quoties-
cumque occulta sint, tenet verior;

&

& communior Doctorum opinio:

83 Prætereà potest jure ordinario ab hac excommunicatione, quamvis publica, proprius Episcopus absolvere subditos suos, quando excommunicatus nequit ad Papam recurrere propter aliquod ex sequentibus impedimentis, ut habetur in cap. De cætero, de Sentent. excommun. Impedimenta sunt. 1. Periculum mortis in itinere, cap. Si quis suadente 17. quæst. 4. cap. Non dubium cognoscitur, cap. De cætero, cap. Quod de his, cap. Quamvis, de Sent. excom. 2. Infirmitas longa, etiam si periculosa non sit, ex dicto capite quod de his, & cap. Quamvis. 3. Paupertas, qua mendicare in via cogeretur, qui mendicare erubescit; qui verò mendicus est, ex hoc capite non excusatur. Constat ex dictis juribus. 4. Ætas senilis, ex cap. Cognoscitur, & cap. Quamvis cit. 5. Jure animarum, vel temporalis dominiij, quando creditis ovibus, aut vassallis detrimentum ex absentia sequi timetur. Ex cap. Mulie-

lieres ; cap. De cætero , & cap. Ne
 pro dilatione , de Pœnit. & remiss.
 6. Debilitas in personis delicatis, qui-
 bus labores itineris sunt intolerabi-
 les : ex dict. cap. Mulieres , & cap.
 Quamvis. Sive debilitas in membris,
 ut cæcus , & claudus , ex cap. Cog-
 noscitur , & cap. Quamvis , de Sent.
 excomm. Ultimò , quodlibet aliud
 impedimentum , quod viri pruden-
 tis arbitrio legitimum judicetur. No-
 ta 1. quod jura , ex quibus hæc im-
 pedimenta deducuntur , solum lo-
 quuntur de absolutione ab excom-
 municatione propter percussione[m]
 clerici , attamen generaliter admit-
 tuntur ab Authoribus , quia eadem
 ratio militat de omnibus Papæ reser-
 vatis. 2. Quod Sacerdos propter ali-
 quod ex prædictis impeditus ad Pa-
 pam ire , potest mittere procurato-
 rem , epistolam scribere , aut adire
 legatum Papæ privilegium ad absol-
 vendum habentem ; verùm ad nul-
 lum ex his tenetur in sententia Hen-
 riques , lib. 9. de Pœnit. cap. 9. n. 1.
 & lib. 7. de Matrimon. cap. 3. n. 1.

[Avila de Censuris, 2. part. disput. 17. dub. 6. vers. 4. Cornejo in 3. part. S. Thom. tom. 2. tract. 5. de Excommuni. disput. 2. dub. 2. juxta quos, potest immediatè ad Episcopum recurrere, à quo debet imponi obligatio, ut cessante impedimento, Pape præsentetur, quando parti debetur satisfactio; sed si non debetur, aut scientèr constet de satisfactione jam facta, cessat præsentationis obligatio, ut tenet Navarro, cap. 26. num. 27. Si antequam ab Episcopo absolvatur Sacerdos, urget necessitas celebrandi ob imminentem infamiam, cum peccato, cui excommunicatio annexa est, alia confiteatur; aut, confessario deficiente contritionem antè celebrationem eliciat; cæterum quantum possibile sit, ad absolutionem properet. Hoc remedium ad minùs habet confessarius hujus legis transgressor, nam si exclusio privilegij Bullæ Cruciatæ solum intelligatur quantum ad absolvendum complicem à peccato turpi, quod quidèr videtur esse id, quod
in

In recto prohibetur Sanctione hac;
 quilibet confessarius, vi dicti privi-
 legij electus, absolvere poterit, prout
 de alijs ab Authoribus traditur; sed
 de hoc iudicium proferre non audeo.
 Ad complicem absolvendum nullum
 indultum, aut privilegium suffraga-
 tur, quia ut dicitur: *Omnia, pro hac*
vice dumtaxat, habita pro expressis dero-
gantur. Quod valde observa. Hæc de
 tertio.

APPENDIX.

DUBIA QUÆDAM
ad complementum hujus materiae necessa-
ria resolvuntur. Dubia circa peccata,
in quibus consortium, deficit.

§. I.

DUBIUM PRIMUM
proponitur, & resolvitur affir-
mative.

84 **D**iscussis jam promissis;
 alia pro intelligentia
 dictorum restant examinanda. Cer-
 tis-

tissimum est, quod oscula, tactus, & amplexus secundum se, sive ab intrinseco non sunt peccatum mortale; sic S. Thom. 2. 2. quæst. 154. art. 4. dicens: *Osculum, amplexus, vel tactus, secundum suam rationem non nominant peccatum mortale. Possunt enim hæc absque libidine fieri vel propter consuetudinem patriæ, vel propter aliquam necessitatem, aut rationabilem causam.* Quod quidem verum est apud omnes; si tamen delectatio sensualis admisceatur, illicita sunt, ut infra ait S. D. *Cum oscula, & amplexus huiusmodi propter delectationem fiant, consequens est quod sint peccata mortalia.* Potest aliquando contingere, quod Sacerdos, rationabili causa interveniente, habeat huiusmodi; & quamvis secundum se licita sint, tamen propter delectationem ab altero ex duobus intentam, ex parte illius vitentur, & ex parte alterius sint honesta. Quo in casu oritur difficultas, an talis Sacerdos valeat illam personam absolvere? Ratio dubitandi est, quia juxta conclusionem nequit confes-

confessarius absolvere complicem in quolibet turpi peccato contra sextum præceptum : hujusmodi est peccatum de quo loquimur : ergo nequit talem personam absolvere ; aut si potest , falsa est conclusio.

85 Dicitur , quod potest Sacerdos illam absolvere ; & ratio est , quia si libidinosa delectatio affecit Sacerdotem , in pœnitente non est peccatum turpe , à quo absolvatur ; si autem affecit pœnitentem , tunc Sacerdos manet inculpabilis , unde non est mulctandus privatione jurisdictionis , quæ cum sit pœna in foro conscientiæ ligans , ut incurratur , culpa debet præsupponi , ac per consequens à confessario innocente merito est releganda. Nec valet dicere , quod in alijs reservatis experitur oppositum , siquidem inculpatus Sacerdos nequit ab illis absolvere. Non inquam valet , quia ad alia reservata confessarius omnino jurisdictione caret , sive complex in illis sit , sive non ; ad turpia verò juxta præsentem Sanctionem , absolute jurisdictione-

tionem non est privatus, sed solum quando qualitate complicitis in turpitudine maculatus est; hoc enim significat *ly complex* juxta *Ximenez Lexic. Eccles. Compañero en el mismo crimen*: cum ergo in presenti confessarius confors delicti non sit, relinquitur, quod nullatenus subditur poenae hujus Sanctionis, in qua Sacerdotis immunda turpitudine principaliter objurgatur. Et per hoc patet ad rationem dubitandi, conclusio enim procedit quando intervenit consortium in peccato.

§. II.

DUBIUM SECUNDUM
resolvitur.

86 **I**dem dicendum est de verbis æquivocis sana intentione prolatis, quæ propter malitiam audientis, ipsi vergunt ad libidinem; vel quando per oppositum, prolatio ipsorum libidinosa intentione maculatur, in animo vero audientis sine

cerè recipiuntur. Et utriusque resolutionis est alia ratio mihi non conremnenda; scilicet; quod turpitudine huiusmodi habetur, ut merè interna, nam externum osculum, aut verbum, de quo loquimur, oculis insipientium, vel audientium auribus honestum est; & inhonestas illius, soli peccanti nota, ex interna libidine intentionis tantumdè provenit, quod ad præsens multum interest propter complicitatem requisitam, quæ quidem turpitudinem externam complici aliquammodo manifestam exposcit. Et cum peccata interna hucusquè reservata non sint, quamvis reservari possint; dicendum est, quod tale peccatum non est in Sanctione ista comprehensum, ubi externa turpitudine est necessario requisita.

((s))

((s))

((X))

((s))

H

s.III.

DUBIUM TERTIUM

*sub replica specie proponitur,
ac solvitur.*

87 **D**Ices. Ergo si confessarius osculis, amplexibus, aut verbis libidinosis ad coitum fœminam provocare conaretur, ipsa nullatenus consentiente, sed pro viribus resistente; vel è contra, fœmina confessarium excitaret, hujusmodi peccati absolutio prohibita in Sanctione non est. Patet consequ. quia deficit consortium in peccato turpi, significatum per ly complex, quod est in Sanctione prohibitum, sicut immediatè dictum est. Resp. sub distinctione: si fœmina Sacerdotem; is potest illam absolvere; alias non posset D. Thomas, si Sanctio extaret, absolvere mulierculam, quæ Angelicam ipsius puritatem labefactare præsumpsit; de exemplo ne mireris, quia fortassis nec gravior illa pugna, nec mi-

minor ista victoria ; & aliundè quid timeret in confessionale ut Deus nuncupativè , qui sic restitit extra illum ut homo ? Si verò Sacerdos sceminam ; peccatum turpe non est , à quo absolvatur ; deficit ergo casus Sanctionis , ac per consequens ejus prohibitio. Verumtamen si attentis circumstantijs timeatur periculum , ex præcepto charitatis ei confiteri non licebit , sicut dictum est à num. 36. Dum copia adesset alterius Sacerdotis imprudentè nimis , etiam remoto periculo , provocatori confiteretur. Urgente necessitate , stetur dictis à num. 36. cit.

§. IV.

DUBIA CIRCA PECCATA

*levia ex defectu plena advertentia,
deliberationis, aut consensu.*

RATIO DUBITANDI

proponitur.

88

Certum etiam est , quod libido parvitatem nes-

H 2

cit,

cit, potest tamen ex defectu plenæ advertentiæ, deliberationis, aut consensus esse peccatum veniale, quod ex se erat mortale. Hinc in praxi dubitari potest, an quod inter confessarium, & poenitentem fuit habitum, mortale sit, aut veniale? Exindeque dubitare, an liceat absolvere, vel non? Est ratio dubitandi, quod secundum frequentiores Theologorum opinionem peccata dubia reservationi non subsunt: ergo nec peccata turpia dubia, de quibus loquimur in presenti, proindeque possunt à complice absolvi. Hæc pro parte hac potentior est ratio.

§. V.

*CALLIDACARNIS SOPHISMATA
deceuntur, ac damnantur.*

89 **S**Ed cùm de praxi loquimur, de praxi ipsa desumenda est ratio, quod maxime in materia luxuriæ congruit; nam qui speculativè scit, tactum venereum esse

esse lethale peccatum; si mulierem
 v. g. tangit; dubitat, an inquinave-
 rit se ab ea? ex una parte delecta-
 tionem nullatenus intendisse vide-
 tur, quin potius honesta de causa,
 propter charitatem, & Dei hono-
 rem id egisse; ex alia sentit, se
 igne libidinis ustum; oblatrat cons-
 cientia, & inter ista ratio non pla-
 nè discernit; propter primum, pe-
 riculum non fugit, magisque in illo
 se immergit; propter secundum; dum
 carnalis amor sub charitatis larva
 reputatur iustitia, & ex hoc vene-
 natus morsus despicitur, atque ite-
 ratur. Hic dubitandi modus per an-
 tiquus est, sed ab Angelico Doctore
 dexterrimè resolutus in Opusc. 64.
 cap. 12. dicente: *Prædicti quandoque*
se deduci permittunt, ut se invicem fa-
miliaritèr tangant sub specie charitatis,
referantes sibi invicem immensum cordis
amorem, quem imprudentèr charitatem
appellant. Sed in hac refectione amoris
est summum periculum, quia ex hoc fa-
bricantur sagittæ, quæ mentes eorum
vulnerant mortalitèr. Ecce in praxi

dubia de quibus nunc agitur, quæ quidem dubia sunt passionatè exequenti, sed indubia rectè examini; nec mirum, nam: *luxuria cecitatem mentis causat*, ait idem S. Doct. 2. 2. quæst. 153. art. 5. ad 4. unde cæca ipsius mens discernere non potest. Et quod pejus, quod tanto laborans morbo, medicum desiderat imperitum. *Querunt ergo Confessores idiotas, & simplices* (ait S. Thom. Opusc. cit.) *qui nec morbum intelligunt, nec causas ejus agnoscunt, nec ideo sciunt congruam adhibere medicinam.* Tanto Magistro duce, sequentibus resolutionibus difficultas absolvitur.

RESOLUTIO PRIMA.

90 **P**rima. Quando tactus, amplexus, oscula, verba turpia, vel amatoria de quibus dubitatur, an mortalia sint, aut venialia frequenter committuntur, & inter illa, aliqua mortalia, ut talia cognita interveniunt, omnia tanquam gravia

via censenda sunt, & Sacerdos nequit complicem ab illis absolvere.

RESOLUTIO SECUNDA.

91 **S**ecunda. Quamvis nullum eorum indubiè mortale appareat, tamen si frequentèr sint commissa, potius judicanda sunt mortalia, & eorum absolutio complici prohibita. Ratio utriusque est eadem; nam hæc frequentia solum ex duplici causa potest provenire. Considero enim, & est prima, quod perniciosus prætextus spiritualis communicationis, de quo loquitur S. Th. Opusc. cit. rationem obnubilat, ut iniquitas falsò iustitia reputetur, & obscœnus amor pro honesta dilectione habeatur; cum revera *sagitta sint, quæ mentes eorum vulnerant mortalitèr*, ut ait S. Thomas, cui potius credere debemus, quàm talia parrantibus. Secunda causa potest esse relaxatio nimia, propter quam aliqui, bibentes quasi aquam iniquitatem, cùm graviora devorent, minus gra-

via licentèr perpetrant, & contemnunt sacrilegè. Inter ista respectu Sacerdotum medium non invenio. Unde si hujusmodi frequentia (quod absit) detur, unum ex duobus dictis in causa erit, & quodcumque sit, prohibet absolutionem.

RESOLUTIO TERTIA.

92. **T**ertia. Etsi hujusmodi rarò, aut valde rarò contingant, si tamen circa personam dilectam occupatio mentis quasi continua, & imaginationes turpes de ipsa vana complacentia cordis in memoria, & aspectu mentali ipsius habeantur, non licet, nec valet absolutio eorum à complice data. Ratio, quia libido præconcepta hos parit effectus, & quæcumque causæ, vel rationes ad excusandas excusationes in peccatis adhibentur, nihil aliud sunt, ut verè ait S. Thom. nisi onus, cui ratio jam succumbit.

RESOLUTIO QUARTA.

93

Quartæ. Si autem nulla
 mentis occupatio, aut
 imaginatio turpis præ-
 terferit, & ex levi festino tactu ma-
 nus, aspectu, aut æquivoco verbo ar-
 dor libidinosus exarserit, & de hu-
 jusmodi inconsideratè, aut quasi in-
 consideratè commissis dubitatur, an
 immutatio carnis exorta admissa sit,
 vel despecta; dico, quod si citò ex-
 tinguatur, & in futurum nihil ma-
 neat, notabili transacto tempore, &
 aliquali necessitate accedente, v. g.
 privatione nimis diuturna confessio-
 nis, quia alius Sacerdos non est, neque
 expectatur, potest excipi confessio.
 Ratio, quia tunc fundatè dubitatur
 an veniale, vel mortale sit, & cum
 alias nullum extet in tali confessione
 periculum, sicut ex dictis prudenter
 conjectatur, dubium est benignè in-
 terpretandum, & ad hunc effectum
 tanquam veniale credendum, ac per
 consequens non comprehensum in
 ista

ista Sanctione. Suppono quod hoc semel tantum accadat, nam iterata occasione, libido non transivit omnino, & propterea dicendum est, absolutionem non valere.

94 Scit sapiens quod calamus nequit praxim absolvere, siquidem variae circumstantiae varijs in casibus occurrunt, quae specialem discussionem exigunt; studeatur ergo, illas, non idiotis, sed doctis, & morigeratis viris proponere in hujusmodi dubijs, quando aliqualis necessitas confessionis urget. Dicta ex D. Th. collecta sunt, qui certè novit discernere inter lepram, & non lepram, & ideo magni ponderis sunt. Præterea multum considerandum est, motivum adequatum hujus Sanctionis esse omnem viam claudere, ne ex hoc capite animæ pereant, aut Ecclesiae Sacramentum aliquam patiatur injuriam; quibus principaliter debemus occurrere, omnibus alijs postpositis, proptereaque opinio in ratione dubitandi allata in tota sua latitudine non est admittenda, nec in
toto

toto etiam rigore opposita ; quam tenent graves , & classici Doctores asserentes , quod in dubio reservationis peccata censerì debent reservata , sed utraque temperari debet , prout in præcedentibus resolutionibus est factum , nam si omne dubium comprehenderetur , esset nimius rigor ; si verò omne eximeretur , esset relaxatio ; sit ergo modus in rebus.

RESOLUTIO QUINTA,

& ultima.

95 **N**Ota benè omnia requisita resolutionis quartæ, & quod omnia debent simul concurrere ut liceat absolutio ; quolibet autem illorum deficiente omninò teneo absolutionem non licere. Immo si meum qualecumque iudicium circa hoc scire desideras , apertè dico : quod in materia luxuriæ non datur parvitas ; sicque quodcumque externè libidinosum sive tactus , verbum , aspectus , nutus , signum , aut alia
ex

ex genere suo mortalia sunt; unde
 omne dubium circa illa est de con-
 sensu, aut de dissensu, stante tamen
 certitudine de externa gravitate. Hu-
 iusmodi verò dubium comprehen-
 ditur sub ista prohibitione: Tum
 quia Ecclesia de internis non judi-
 cat, sed de gravitate externè com-
 missa: Tum, quia illud, de quo Sa-
 cerdos sibi iudicat, fortassis in com-
 plice mortale fuit; vel saltem fuit
 externum gravitèr provocativum.
 Quod autem ab alijs reservationi-
 bus peccata dubia satis probabiliter
 excludantur ab Authoribus, parum
 urget, ut constat ex datis dispa-
 ritatibus, præsertim quia ista non est
 simpliciter reservatio, sed tantum
 secundum quid, ac deinde ad fines
 magni momenti ordinata; quapropter
 etiam si admittatur ab aliquo
 parvitas in materia luxuriæ (quam
 ego minimè agnosco) tenendum est,
 quod etiam peccata venialia turpia
 manent in Sanctione ista compre-
 hensa: quia Sanctissimus Dominus
 N. absolute prohibet absolvere com-
 pli-

plicem à peccato turpi, & inhonesto, & nullatenus dubitatur, quod Apostolica Sedes reservare venialia potest. Fateor quod si stricta esset reservatio, necesse erat, quod expressè venialia comprehenderentur; sed in benigna ista reservatione absque ullo inconvenienti inclusa intelliguntur; tum quia ratione materiæ minus probabiliter venialia sunt, longissimè autem probabilius sunt mortalia. Tum quia talium peccatorum prohibitio conducit ad consecutionem finium, quos S.D.N. Benedictus XIV. magnopere cupit; nam ex opposito aperitur via, ut parvitas materiæ in libidine prohibito admittatur, & repetitis inhonestis, quæ parùm tutè, & forsàn temerariè propter passionis vehementiam hic, & nunc parva judicentur, ministeriorum puritas corrumpatur, sanctitas Ecclesiæ, & Sacramentorum vulneretur, & sanctissima Universalis Pastoris intentio perniciosè illudatur; quæ omnia maximè cavenda sunt.

Hoc

96 Hoc ergo omninò certum existimo, utque tale teneo, & ab omnibus per viscera Jesu Christi teneri obscero; seriò namque considerare debemus, quod Præsides, & Judices animarum à Deo constituti sumus, Pastoresque illarum ovium, quæ pretio magno, sanguine, videlicet, non taurorum, aut vitulorum, sed Divini Agni immaculati Jesu-Christi emptæ sunt, & quod illarum sanguis de manibus nostris strictissimè requiretur. Glorificemus igitur, & portemus Deum in corporibus nostris; sapientia carnis procul sit à nobis, absint vanæ cavillationes humanæ prudentiæ, & secundum Deum sapientes captive-mus intellectum nostrum in obsequium Christi, ejusque Vicarij; legem ipsius, utpotè Christiano Gregi magnopere proficuum, placidissimè accipientes, ac sincerè interpretantes. Caveamus ne temporibus nostris impleatur, quod Paulus dolentè vaticinatus est de sana doctrina non sustinenda, & de Magis-
tris

tris ad carnis desideria coacervan-
dis; sed econtra, cœlestibus præcep-
tis obtemperemus, & Præpositis nos-
tris promptè, ac gratulanter subij-
ciamur, & obediamus; sic utique
Dispensatores fideles inveniemur, &
In Gloria Dei nostri collocabimur,
in cujus honorem, & laudem,
quæ rudi calamo dixi,
cedant.

*O. C. S. R. E. humilimus subij-
cio; necnon Doctorum piorum
censuræ, & emenda-
tioni.*

INDEX QUÆSTIONUM,
dubiorum, resolutionum, ac
§§. quæ in hoc Opusculo
continentur.

PROEMIUM.

IN quo aliqua scitu digna præmittuntur, & opusculum partitur, pag. 1.

§. I. In quo Constitutiones Summorum Pontificum adversus Confessarios jurisdictione abutentes expeditæ, textusque præsentis Sanctionis summatim referuntur, ibid.

§. II. Peccatum carnale cum filia confessionis commissum habet peculiarem deformitatem; juxta Div. Thom. & alios, mutantem speciem; juxta aliorum sententiam, solum aggravantem, pag. 5.

§. III. Antehac, cum Sacerdote complice confiteri; juxta S. Th. aliosque graves DD. illicitum erat; & juxta omnes, periculosum, pag. 8.

§. IV.

§.IV. Operis divisio, pag. 19.

QUÆSTIO PRIMA.

AN ablatio jurisdictionis solum debeat intelligi erga complicem in peccato turpi completo, v. g. copula; vel potius in quolibet peccato ex genere suo gravi externo contra sextum Decalogi præceptum? pag. 20.

§. I. Ratio dubitandi proponitur, & confirmatur, ibid.

§. II. Statuitur conclusio, & probatur ex textu Sanctionis, pag. 21.

§. III. Prima reflexio conclusionis probativa, pag. 23.

§. IV. Secunda reflexio, quæ primam confirmat, & efficacius conclusionem probat, pag. 29.

Secunda pars conclusionis ex verbis Sanctionis probatur, pag. 40.

§. V. Ratio dubitandi solvitur, proponiturque aliud argumentum, pagin. 41.

QUESTIO SECUNDA.

AN præter mortis articulum uni-
cè in Sanctione exceptum, alij
casus sint, in quibus possit con-
fessarius complicem suum à pec-
cato turpi validè, & licitè absol-
vere? pag. 53.

§.I. Notabilis disparitas inter præsen-
tem, & alias reservationes propo-
nitur, ibid.

§.II. Resolutio prima. Potest confes-
sarius complicem suum absolvere
in mortis articulo, deficiente tunc
alio quocumque Sacerdote, p. 55.

§.III. Resolutio secunda. Si in mortis
articulo adsit aliquis simplex Sa-
cerdos, qui munus confessarij obi-
re possit, is debet confessionem
excipere, pag. 56.

§.IV. Resolutio tertia. Potest confes-
sarius suum complicem absolvere,
quando urget confitendi necessi-
tas, v. g. ratione scandali, aut in-
famix omissa confessione immi-
nentis, dummodo absit relabendi
periculum, pag. 58.

§.V. Resolutio quarta. Si in casu dicte
ne necessitatis timeatur periculum
relabendi, magna cum distinctio-
ne est loquendum, pag. 59.

§.VI. Contra præcedentem resolutionem,
datam aliqua argumenta pro-
ponuntur, & solvuntur, pag. 65.

§.VII. Sententia Vigandt refertur;
& impugnatur, pag. 69.

§.VIII. Aliorum DD. sententia ad-
ducitur, & explicatur, pag. 86.

§.IX. Resolutio quinta. Potest con-
fessarius complicem absolvere à
peccatis turpibus olim commissis;
jamque ritè absolutis, pag. 96.

§.X. Resolutio sexta. Si sedente con-
fessario ad confessiones audiendas;
pœnitens complex inter alios ac-
cedat, ipsius confessio non exci-
piatur, pag. 97.

§.XI. Resolutio septima. Non potest
confessarius complicem absolvere
à peccatis turpibus, quæ in alia
confessione tacuit, aut non satis
expressit, vel culpabilem oblivio-
nem circa ipsa habuit, pag. 99.

§.XII. Resolutio octava. Nec potest,
quan-

quando talia peccata alijs Sacerdoti
jam confessa sunt; confessio ta-
men fuit nulla ex defectu doloris,
aut alterius requisiti, pag. 100.

§. XIII. Resolutio nona. Nec etiam
potest, quando talis confessio fuit
valida, & fructuosa; indigent ta-
men illa turpia peccata denuò con-
fiteri, quia ex oblivione inculpa-
bili fuerunt omissa, pag. 101.

QVÆSTIO TERTIA.

AN aliquis præter Summum Pon-
tificem possit ab excommuni-
catione reservata confessarium se-
cus facientem absolvere? pag. 105.

§. UNICUS. Conclusio est; potest
Episcopus proprius vi facultatis, à
Tridentino concessæ, cap. Liceat
Episcopis, &c. de Reformat. 6. sess.
24. suos subditos à tali excommu-
nicatione absolvere, ibid.

APPENDIX.

Dubia quædam ad complementum hujus materiæ necessaria resolvuntur. Dubia circa peccata, in quibus consortium, deficit, pagin. 109.

§.I. Dubium primum proponitur, & resolvitur affirmativè, ibid.

§.II. Dubium secundum resolvitur, pag. 112.

§.III. Dubium tertium sub replicæ specie proponitur, ac solvitur, pagin. 114.

§.IV. Dubia circa peccata levia ex defectu plenæ advertentiæ, deliberationis, aut consensus, pag. 115.

Ratio dubitandi proponitur, ibid.

§.V. Callida carnis sophismata deteguntur, ac damnantur, pag. 116.

Prima Resolutio. Quando tactus, amplexus, oscula, &c. de quibus dubitatur, frequenter committuntur, & aliqua mortalia, ut talia cognita interveniunt, omnia tanquam gravia censenda sunt, & in Sanctione ista comprehensa, pag. 118.

Re-

Resolutio secunda. Quamvis nullum
eorum indubiè mortale appareat
si frequenter sint commissa, po-
tius judicanda sunt mortalia, &
eorum absolutio prohibita, pa-
gin. 119.

Resolutio tertia. Etsi huiusmodi raro
contingant, si tamen circa per-
sonam complicitis occupatio men-
tis, & imaginationes turpes ha-
beantur, gravia censeantur, nec
à complice absolvenda, pag. 120.

Resolutio quarta. Si autem nulla
mentis occupatio, nec imagina-
tio turpis præcesserit, & ex levi
festino tactu manus, aspectu, &c.
ardor libidinosus exarserit, & de
huiusmodi inconsideratè commis-
sis dubitatur; si citò extingatur,
& in futurum nihil maneat; no-
tabili transacto tempore, & ali-
quali necessitate accedente, po-
test excipi talium confessio, pa-
gin. 121.

Resolutio quinta, & ultima. Cum
in materia luxuriæ non detur par-
vitas, quodcumque externè libi-
die

dinosum ; ex genere suo est mora-
tale, ac per consequens in Sanc-
tione ista comprehensum , pagie-
na 123.

FINIS.

Simulium; ex genere suo est mors
talis, ac per consequens in 2. loco
tunc illa comparationis, pagis
in 1.2.

FINIS

